

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

10727 *Llei 42/2015, de 5 d'octubre, de reforma de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.*

FELIPE VI

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono:

PREÀMBUL

I

Els avenços en l'ús de les noves tecnologies de la comunicació constitueixen un instrument valuós per al desenvolupament de les actuacions de l'Administració de justícia, així com en la seva relació amb els professionals i els ciutadans.

La Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, en la seva redacció original ja va recollir una part d'aquestes inquietuds en regular l'ús de tècniques i mitjans electrònics, informàtics i telemàtics per part de l'Administració de justícia i dels qui acreditin disposar dels mitjans esmentats. Aquesta previsió, juntament amb la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de justícia, que estableix el deure d'utilitzar els mitjans electrònics per als professionals de la justícia i de les oficines judicials, així com l'obligació de les administracions competents de dotar d'aquests mitjans i el dret dels ciutadans a relacionar-se electrònicament amb l'Administració de justícia, van suposar un pas molt important en el desenvolupament de les noves tecnologies.

Tanmateix, no s'ha aconseguit una aplicació generalitzada dels mitjans electrònics com a forma normal de tramitació dels procediments judicials i de relacionar-se l'Administració de justícia amb els professionals i amb els ciutadans. Per això, constitueix una necessitat imperiosa emprendre una reforma a fons de les diferents actuacions processals per generalitzar i donar més rellevància a l'ús dels mitjans telemàtics o electrònics, i atorgar un caràcter subsidiari al suport paper. Així, no tan sols s'aconseguirà més eficàcia i eficiència en la tramitació dels procediments, sinó també un estalvi de costos a l'Estat i als ciutadans i es reforçaran les garanties processals. És a dir, serem davant un nou concepte d'Administració de justícia i serà un pas més per millorar el servei públic que constitueix.

II

En la línia indicada, s'estableix una data concreta per fer efectiva la implantació de les noves tecnologies a l'Administració de justícia. A partir de l'1 de gener de 2016, tots els professionals de la justícia i els òrgans judicials i les fiscalies estan obligats a utilitzar els sistemes telemàtics existents a l'Administració de justícia per presentar escrits i documents i elaborar actes de comunicació processal, i l'Administració competent, les altres administracions, professionals i organismes que agrupen els col·lectius han d'establir els mitjans necessaris perquè això sigui una realitat.

S'estableixen normes generals per presentar escrits i documents per mitjans telemàtics, la qual cosa es pot fer cada dia de l'any, durant les vint-i-quatre hores, i s'aplica el mateix règim per als escrits peremptoris, independentment del sistema de presentació utilitzat. Es desenvolupen les garanties que han de reunir els justificants que acreditin la

presentació dels documents i es duen a terme les adaptacions precises pel que fa al trasllat de còpies dels documents presentats, així com al seu valor probatori.

Amb la finalitat que la comunicació electrònica sigui la forma habitual d'actuar en l'Administració de justícia també en relació amb els ciutadans, s'estableix expressament que els actes de comunicació es poden efectuar a l'adreça electrònica habilitada pel destinatari o per mitjà d'un altre sistema telemàtic, encara que això és possible a partir de l'1 de gener de 2017. Així mateix, s'incrementa la seguretat jurídica dels interessats a partir de l'establiment de noves mesures que garanteixin el coneixement de la posada a disposició dels actes de comunicació, com és l'enviament d'aviso de notificació, sempre que això sigui possible, als dispositius electrònics designats.

D'altra banda, com a reflex de l'avenç tecnològic, s'introdueix la previsió d'identificació de l'adreça de correu electrònic i el número de telèfon del demandat com una de les dades que pot ser d'utilitat per localitzar-lo. També es regula quines persones han d'utilitzar amb caràcter obligatori els mitjans electrònics, entre les quals les persones jurídiques, i s'estableix com a data límit perquè això sigui aplicable l'1 de gener de 2017.

Però, a més, es realitza una aplicació global dels mitjans telemàtics a les diferents actuacions processals. L'ús dels mitjans telemàtics també s'estén a la tramitació dels exhorts, manaments i oficis, l'exhibició de documents en compliment de diligències preliminars o la presentació d'informes pericials.

Finalment, com a novetat, en matèria de representació s'inclouen nous mitjans per atorgar l'apoderament «apud acta» mitjançant compareixença electrònica, així com per acreditar-la en l'àmbit exclusiu de l'Administració de justícia, mitjançant la seva inscripció en l'arxiu electrònic d'apoderaments «apud acta» que s'ha de crear a aquest efecte i que entra en vigor l'1 de gener de 2017. Això comporta la modificació de la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de justícia.

III

La Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, va establir una nova regulació dels actes de comunicació, en la qual tant els litigants com els seus representants assumien un paper més actiu i eficaç. L'exposició de motius de la Llei d'enjudiciament civil ja va destacar, com a peça important d'aquest nou disseny, els procuradors dels tribunals, i va posar de manifest que, per la seva condició de representants de les parts i de professionals amb coneixements tècnics sobre el procés, estaven en condicions de rebre notificacions i de portar a terme el trasllat a la part contrària de molts escrits i documents, i avui són els responsables dels serveis de recepció i pràctica de les notificacions. Les reformes que es van emprendre amb posterioritat, en particular la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova Oficina judicial, que reforçava el paper dels serveis comuns, van establir les bases per posar les noves tecnologies al servei dels ciutadans que es veuen en la necessitat d'acudir als tribunals.

En tot aquest procés de modernització de la justícia, la figura del procurador, molt arrelada històricament en el nostre ordenament jurídic, ha tingut una intervenció directa i activa, i en aquests moments està cridada a jugar un paper dinamitzador de les relacions entre les parts, els seus advocats i les oficines judicials. Els procuradors han anat assumint, a mesura que la situació ho ha anat requerint, en virtut de la seva condició de cooperadors de l'Administració de justícia, un protagonisme més gran en les tasques de gestió i tramitació dels procediments judicials, i han exercit en part funcions que avui dia compatibilitzen amb la seva funció originària de representants processals dels litigants. Així, la Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de mesures d'agilitació processal, especialment amb la reforma portada a terme a l'article 26 de la Llei d'enjudiciament civil, va accentuar aquesta condició que caracteritza des de fa temps l'actuació del procurador quan exerceix la seva funció com a col·laborador de l'Administració de justícia, en la línia marcada pel Llibre blanc de la justícia elaborat en el si del Consell General del Poder Judicial, que ja va posar en relleu la necessitat de considerar «la conveniència de tendir a un sistema en què, mantenint la figura del procurador com a representant dels ciutadans davant els tribunals,

també pugui assumir al mateix temps altres comeses de col·laboració amb els òrgans jurisdiccionals i amb els advocats directors de la defensa de les parts en el procediment, concretament en el marc dels actes de comunicació, en les fases processals de prova i execució i en els sistemes de venda forçosa de béns embargats, en els termes i amb les limitacions que s'estableixen en altres parts d'aquest estudi».

La present Llei continua en la direcció indicada i parteix, igualment, de la condició del procurador com a col·laborador de l'Administració de justícia, a qui correspon dur a terme totes les actuacions que siguin necessàries per a l'impuls i la bona marxa del procés.

Així, es reforça l'elenc d'atribucions i obligacions dels procuradors respecte de la realització dels actes de comunicació a les persones que no són el seu representat. La reforma parteix de la dualitat actual del sistema mantenint les possibilitats de la seva realització, per part dels funcionaris del cos d'auxili judicial o bé per part del procurador de la part que ho sol·liciti, a càrrec seu, i en tots dos casos sota la direcció del secretari judicial. Però exigeix que, en qualsevol escrit pel qual s'iniciï un procediment judicial, d'execució o instància judicial, el sol·licitant hagi d'expressar la seva voluntat en aquest sentit, i s'entén que, si no indica res, les han de practicar els funcionaris judicials. No obstant això, aquest règim no és aplicable al Ministeri Fiscal ni en aquells processos seguits davant qualsevol jurisdicció en què regeixi el que disposa l'article 11 de la Llei 52/1997, de 27 de novembre, d'assistència jurídica a l'Estat i institucions públiques.

Com a novetat destacable, s'atribueix als procuradors la capacitat de certificació per fer tots els actes de comunicació, fet que els ha de permetre la seva pràctica amb el mateix abast i efectes que els realitzats pels funcionaris del cos d'auxili judicial i, amb això, se'ls eximeix de la necessitat de veure's assistits per testimonis, fet que ha de redundar en l'agilitat del procediment. De manera correlativa, en l'exercici de les funcions referides, sense perjudici de la possibilitat de substitució per un altre procurador de conformitat amb el que preveu la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, els procuradors han d'actuar necessàriament de manera personal i indelegable, amb plena submissió als requisits processals que regeixen cada acte, sota l'estricta direcció del secretari judicial i control judicial, i es preveu expressament que la seva actuació és impugnable davant el secretari judicial i que contra el decret resolutiu d'aquesta impugnació es pot interposar, al seu torn, un recurs de revisió davant el tribunal.

Directament relacionat amb l'actuació dels procuradors, per unificar les diferents pràctiques forenses que s'estan desenvolupant als tribunals en relació amb els procediments de comptes jurats de procuradors i reclamació d'honoraris dels advocats, s'estableix expressament per a aquests procediments la no-exigència de postulació i, en conseqüència, l'absència de costes processals, com així recull reiteradament la jurisprudència del Tribunal Suprem.

IV

D'altra banda, s'aprofita aquesta reforma per introduir modificacions en la regulació del judici verbal amb la finalitat de reforçar les garanties derivades del dret constitucional a la tutela judicial efectiva, que són fruit de l'aplicació pràctica de la Llei d'enjudiciament civil i que eren una demanda dels diferents operadors jurídics.

Entre les modificacions introduïdes cal destacar la introducció de la contestació escrita, que s'ha de presentar en el termini de deu dies, la meitat del que s'estableix per al procediment ordinari, amb la qual cosa es generalitza la previsió que ja es recollia per a determinats procediments especials, fet que ha comportat l'adequació de tots els preceptes relacionats amb el tràmit del judici verbal i dels processos la regulació dels quals es remet a aquest, inclosa la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge. S'ha d'atribuir la mateixa rellevància a la regulació, en els supòsits en què sigui procedent, del tràmit de conclusions en el judici verbal, així com del règim de recursos de les resolucions sobre prova. De la mateixa manera, sempre que el tribunal ho consideri pertinent, s'atorga a les parts la possibilitat de renunciar a la celebració del tràmit de vista i s'exigeix que s'anunciï amb antelació la proposició de la prova de l'interrogatori de la part.

D'altra banda, s'estableix la necessitat que s'aporti la minuta de la proposició de prova en l'audiència prèvia del judici ordinari per escrit, sense perjudici que es reproduïxi verbalment o es completi en l'acte, a fi d'afavorir el desenvolupament dels tràmits posteriors, perquè el secretari judicial ja no és present en l'acte.

També s'aborda la successió processal de l'executant o executat quan l'execució ja està despatxada, davant el buit legislatiu existent i les diferents posicions adoptades pels tribunals.

V

Finalment, la reforma de la Llei d'enjudiciament civil dóna compliment a la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, de 14 de juny de 2012, en l'afer Banc Espanyol de Crèdit, C-618/10, on, després de l'examen de la regulació del procés monitori a Espanya, en relació amb la Directiva 93/13/CEE del Consell, de 5 d'abril de 1993, sobre les clàusules abusives en els contractes subscrits amb consumidors, va declarar que la normativa espanyola no concorda amb el dret de la Unió Europea en matèria de protecció dels consumidors, en la mesura «que no permet que el jutge que coneix d'una demanda en un procés monitori, encara que disposi dels elements de fet i de dret necessaris a aquest efecte, examini d'ofici –“in limine litis” ni en cap fase del procediment– el caràcter abusiu d'una clàusula sobre interessos de demora continguda en un contracte subscrit entre un professional i un consumidor, quan aquest últim no hi hagi formulat oposició». Per aquesta raó s'introdueix a l'article 815 de la Llei d'enjudiciament civil, en un nou apartat 4, un tràmit que permet al jutge, prèviament al fet que el secretari judicial acordi dur a terme el requeriment, controlar l'eventual existència de clàusules abusives en els contractes en els quals es basin els procediments monitoris que es dirigeixin contra consumidors o usuaris i, si s'escau, després de donar audiència a les dues parts, resoldre el que sigui procedent, sense que això produeixi efecte de cosa jutjada, com exigeix la normativa europea.

També es dóna cobertura a la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, de 6 d'octubre de 2009, i al criteri consolidat a la nostra jurisprudència en incorporar la possibilitat del control judicial de les clàusules abusives en el despatx d'execució de laudes arbitral, com ja està previst per als títols no judicials.

VI

Aquesta reforma també serveix per portar a terme una primera actualització del règim de la prescripció que conté el Codi civil, qüestió d'una gran importància en la vida jurídica i econòmica dels ciutadans.

A partir dels treballs de la Comissió General de Codificació, s'escurça el termini general de les accions personals de l'article 1964 i s'estableix un termini general de cinc anys. Amb això s'obté un equilibri entre els interessos del creditor en la conservació de la seva pretensió i la necessitat d'assegurar un termini màxim. La disposició transitòria relativa a aquesta matèria permet l'aplicació a les accions personals nascudes abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei d'un règim també més equilibrat, i té efecte el nou termini de cinc anys.

VII

Finalment, s'aprofita la reforma per incloure les modificacions que es consideren més necessàries en relació amb la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, a fi d'adequar-la a la realitat actual. La reforma segueix configurant el sistema de justícia gratuïta com un servei públic, finançat amb fons públics i prestat fonamentalment per l'advocacia i la procuradoria.

En la reforma de la Llei d'assistència jurídica gratuïta es pot destacar un primer grup de modificacions que respon a la necessitat de resoldre els diversos dubtes interpretatius que s'han plantejat i que han acabat per posar en perill la uniformitat en l'aplicació del model i, per consegüent, la igualtat en l'accés al dret a l'assistència jurídica gratuïta. A

aquesta finalitat responen les modificacions relatives a la precisió que el reconeixement del dret per circumstàncies sobrevingudes no té caràcter retroactiu, que les aportacions del sistema han de ser proporcionals en els supòsits de pluralitat de litigants amb dret a assistència jurídica gratuïta, o en relació amb els efectes de la sol·licitud sobre la caducitat o prescripció.

Un segon bloc de canvis són els que afecten la definició dels supòsits que han de permetre el reconeixement d'aquest dret, i s'estableix una casuística més àmplia que l'existent fins ara.

Es manté el reconeixement del dret d'assistència jurídica gratuïta a determinades víctimes en els termes introduïts pel Reial decret llei 3/2013, de 22 de febrer, pel qual es modifiquen el règim de taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i el sistema d'assistència jurídica gratuïta, independentment dels seus recursos econòmics (víctimes de violència de gènere, de terrorisme i d'explotació d'éssers humans, menors i persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental). Aquest accés s'acompanya d'una atenció o assessorament jurídic especialitzat des del moment d'interposició de la denúncia, i s'estableix un torn especial de designació de professionals per assegurar aquesta tasca d'assessorament previ, seguint les previsions que també recullen les normes de la Unió Europea. Aquest és el cas de la Directiva 2011/36/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 abril de 2011, relativa a la prevenció i lluita contra l'explotació d'éssers humans i a la protecció de les víctimes i per la qual se substitueix la Decisió marc 2002/629/JAI del Consell.

A més, aquests víctimes han de ser defensades per un mateix advocat en tots els procediments, sempre que sigui possible, amb la qual cosa se'n garanteix la intimitat i es disminueix la possibilitat de revictimització. I, d'altra banda, s'impedeix que qualsevol implicat, i no tan sols l'agressor, en actes de violència contra qualsevol de les referides víctimes que sigui drethavent de la víctima pugui obtenir el benefici esmentat. Com a conseqüència d'aquestes reformes, s'adapta la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

En la lluita contra el terrorisme, es reconeix a les associacions que tenen com a finalitat la promoció i defensa dels drets de les víctimes de terrorisme l'assistència jurídica gratuïta, independentment dels seus recursos econòmics. Això suposa la reforma de la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.

La reforma, per garantir una major equitat, inclou, dins de la unitat familiar de quatre o més membres, les famílies nombroses, independentment del nombre, de manera que s'augmenta la cobertura del sistema.

En l'àmbit penal, com a conseqüència de l'aprovació de la Directiva 2013/48/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 22 d'octubre de 2013, sobre el dret a l'assistència de lletrat en els processos penals i en els processos relatius a l'ordre de detenció europea, es reconeix expressament a les persones reclamades i detingudes com a conseqüència d'una ordre europea de detenció i lliurament la presència d'un advocat del torn d'ofici si no l'ha designat. Així mateix, per garantir els drets tant dels beneficiaris com dels advocats, s'assenyala expressament que en l'àmbit penal s'ha de prestar l'assistència sense necessitat d'acreditar insuficiència de recursos, sense perjudici d'abonar els honoraris meritats si no se li reconeix el dret.

D'acord amb la Directiva 2008/52/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008, sobre certs aspectes de la mediació en afers civils i mercantils, els estats membres han d'encoratjar els professionals del dret a informar els seus clients de les possibilitats que ofereix la mediació. De conformitat amb aquesta previsió comunitària, la disposició addicional segona de la Llei 5/2012, de 6 de juliol, de mediació en afers civils i mercantils, estableix que les administracions públiques competents han de procurar incloure la mediació dins de l'assessorament i l'orientació gratuïts previs al procés, previstos a l'article 6 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, en la mesura que permeti reduir tant la litigiositat com els seus costos, de manera que amb la reforma es compleix aquesta previsió. Així, s'inclou expressament dins de la prestació relativa a l'assessorament i l'orientació gratuïts el dret del beneficiari de l'assistència

jurídica gratuïta a rebre tota la informació relativa a la mediació i altres mitjans extrajudicials de solució de conflictes com a alternativa al procés judicial. No obstant això, l'obligació de facilitar aquesta informació no suposa que s'hagin d'assumir les despeses generades en la sessió informativa a què es refereix la Llei 5/2012, de 6 de juliol, de mediació en afers civils i mercantils.

El tercer grup de reformes afecta el funcionament del sistema. Es promou el desenvolupament de la tecnologia i es regula la presentació de la sol·licitud, la cerca de dades i la comunicació de la resolució als òrgans per mitjans tecnològics.

Entre les disfuncions detectades aquests últims anys d'aplicació de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, hi ha les situacions de discordança amb la realitat en les dades aportades pels sol·licitants. Per tractar de solucionar-ho, s'augmenten les facultats d'indagació patrimonial per part de les comissions d'assistència jurídica gratuïta, de manera que no només es requereixi a l'Administració tributària la confirmació de les dades, sinó que també s'hi pot instar el Cadastre, la Seguretat Social i els registres de la propietat i mercantils i, en general, aquells altres que permetin comprovar per mitjans electrònics la informació proporcionada en la sol·licitud. Igualment, la informació que s'ha de comprovar no és només la relativa a rendes o ingressos, sinó que també s'ha de prendre en consideració el patrimoni. Per garantir la protecció de dades, s'exigeix el consentiment exprés del sol·licitant i, si s'escau, del seu cònjuge o parella de fet en requerir la comprovació de les seves dades fiscals, com a integrant de la unitat familiar.

Aquest plantejament es completa també amb la possibilitat que el jutge competent revogui el dret si aprecia temeritat o abús del dret en la pretensió emparada pel dret d'assistència jurídica gratuïta.

També s'estableix que el procediment de revocació del dret de justícia gratuïta que ha de dur a terme la Comissió ha de ser amb audiència de l'interessat i amb una resolució motivada, i també s'atribueix a aquesta el tràmit per a la declaració que el beneficiari ha arribat a millor fortuna. Finalment, per agilitzar la tramitació i resolució judicial de les impugnacions fetes a les resolucions de la Comissió sobre justícia gratuïta, s'amplia el termini a deu dies per interposar-les, i s'estableix un procediment per escrit, amb la qual cosa s'elimina la vista, llevat d'excepcions.

Pel que fa a la composició de les comissions, se n'exclou el Ministeri Fiscal, una reclamació que era reiterada, i, en conseqüència, s'estableix en la presidència un sistema rotatori semestral entre els membres. Per facilitar el funcionament de les comissions s'estableix un règim especial de substitucions del funcionari del Ministeri de Justícia que en forma part.

En definitiva, la reforma de la Llei d'assistència jurídica gratuïta suposa un impuls a la viabilitat del model espanyol de justícia gratuïta.

VIII

També s'emprèn la reforma de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, per permetre que els funcionaris públics, que no tenen reconegut el dret de justícia gratuïta, independentment dels seus recursos, puguin comparèixer per si mateixos en defensa dels seus drets estatutaris, quan es refereixin a qüestions de personal que no impliquin separació d'empleats públics inamovibles, amb la qual cosa es recupera la regulació ja existent amb anterioritat a la Llei 10/2012.

Finalment, es modifica la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses, per transposar els pronunciaments del Tribunal Constitucional respecte a la possibilitat d'efectuar el pagament de la taxa en el termini atorgat per a l'esmena de l'acreditació d'haver efectuat l'autoliquidació.

Article únic. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.*

La Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, queda modificada de la manera següent:

U. Es modifica l'apartat 2 de l'article 14, que queda redactat de la manera següent:

«2. Quan la llei permeti al demandat cridar un tercer perquè intervingui en el procés, cal procedir de conformitat amb les regles següents:

1a El demandat ha de sol·licitar del tribunal que sigui notificada al tercer la litispendència del judici. La sol·licitud s'ha de presentar dins el termini atorgat per contestar la demanda.

2a El secretari judicial ha d'ordenar la interrupció del termini per contestar la demanda amb efectes des del dia en què es va presentar la sol·licitud, i ha d'acordar escoltar el demandant en el termini de deu dies, i el tribunal ha de resoldre mitjançant una interlocutòria el que sigui procedent.

3a El termini concedit al demandat per contestar la demanda es reprèn amb la notificació al demandat de la desestimació de la seva petició o, si és estimada, amb el trasllat de l'escrit de contestació presentat pel tercer i, en tot cas, en expirar el termini concedit a aquest últim per contestar la demanda.

4a Si, comparegut el tercer, el demandat considera que el seu lloc en el procés ha de ser ocupat per aquell, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa l'article 18.

5a En cas que en la sentència resulti absolut el tercer, les costes es poden imposar a qui va sol·licitar la seva intervenció d'acord amb els criteris generals de l'article 394.»

Dos. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 23 i s'afegeixen els apartats 4, 5 i 6, que queden redactats de la manera següent:

«1. La compareixença en judici ha de ser per mitjà de procurador, que ha de ser llicenciat en dret, graduat en dret o un altre títol universitari de grau equivalent, habilitat per exercir la seva professió en el tribunal que conegui del judici.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, els litigants poden comparèixer en nom propi:

1r En els judicis verbals la determinació dels quals s'hagi efectuat per raó de la quantia i aquesta no excedeixi els 2.000 euros, i per a la petició inicial dels procediments monitoris, de conformitat amb el que preveu aquesta llei.

2n En els judicis universals, quan la compareixença es limiti a la presentació de títols de crèdit o drets, o per concórrer a juntes.

3r En els incidents relatius a impugnació de resolucions en matèria d'assistència jurídica gratuïta i quan se sol·licitin mesures urgents anteriorment al judici.

4. En els termes que estableix aquesta llei, correspon als procuradors la pràctica dels actes processals de comunicació i la realització de tasques d'auxili i cooperació amb els tribunals.

5. Per a la realització dels actes de comunicació, han de tenir capacitat de certificació i han de disposar de les credencials necessàries.

En l'exercici de les funcions que preveu aquest apartat, i sense perjudici de la possibilitat de substitució per un altre procurador de conformitat amb el que preveu la llei orgànica del poder judicial, han d'actuar de manera personal i indelegable i la seva actuació és impugnable davant el secretari judicial de conformitat amb la tramitació que preveuen els articles 452 i 453. Contra el decret resolutiu d'aquesta impugnació es pot interposar un recurs de revisió.

6. Per a la pràctica dels actes processals i altres funcions atribuïdes als procuradors, els col·legis de procuradors han d'organitzar els serveis necessaris.»

Tres. Es modifica l'article 24, que queda redactat de la manera següent:

«Article 24. *Apoderament del procurador.*

1. El poder en què la part atorgui la seva representació al procurador ha d'estar autoritzat per un notari o ser conferit «apud acta» per compareixença personal davant el secretari judicial de qualsevol oficina judicial o per compareixença electrònica a la seu judicial corresponent.

2. La còpia electrònica del poder notarial de representació, informàtica o digitalitzada, ha d'acompanyar el primer escrit que el procurador presenti.

3. L'atorgament «apud acta» per compareixença personal o electrònica s'ha d'efectuar al mateix temps que la presentació del primer escrit o, si s'escau, abans de la primera actuació, sense necessitat que a l'atorgament esmentat hi concorri el procurador. Aquest apoderament també es pot acreditar mitjançant la certificació de la seva inscripció en l'arxiu electrònic d'apoderaments «apud acta» de les oficines judicials.»

Quatre. Es modifica el numeral 7è de l'apartat 2 de l'article 26, que queda redactat de la manera següent:

«7è A pagar totes les despeses que es causin a instància seva, llevat dels honoraris dels advocats i els corresponents als perits, les taxes per l'exercici de la potestat jurisdiccional i els dipòsits necessaris per a la presentació de recursos, llevat que el poderdant li hagi lliurat els fons necessaris per abonar-los.»

Cinc. Es modifica el numeral 1r de l'apartat 2 de l'article 31, que queda redactat de la manera següent:

«2. Només se n'exceptuen:

1r Els judicis verbals la determinació dels quals s'hagi efectuat per raó de la quantia i aquesta no excedeixi els 2.000 euros, i la petició inicial dels procediments monitoris de conformitat amb el que preveu aquesta Llei.»

Sis. Es modifica l'article 34, que queda redactat de la manera següent:

«Article 34. *Compte del procurador.*

1. Quan un procurador hagi d'exigir del seu poderdant morós les quantitats que aquest li deu pels drets i les despeses que hagi suplert per a l'assumpte, pot presentar davant el secretari judicial del lloc en què aquest radiqui un compte detallat i justificat, i manifestar que li són degudes i no satisfetes les quantitats que en resultin i reclami. Tenen el mateix dret que els procuradors els seus hereus respecte als crèdits d'aquesta naturalesa que aquells els deixin. No és preceptiva la intervenció d'advocat ni procurador.

2. Presentat el compte i admès pel secretari judicial, aquest ha de requerir el poderdant perquè pagui la suma esmentada o impugni el compte perquè és indegut, en el termini de deu dies, sota advertiment de constrenyiment si no paga ni formula impugnació.

Si, dins el termini esmentat, el poderdant s'hi oposa, el secretari judicial n'ha de donar trasllat al procurador durant tres dies perquè es pronunciï sobre la impugnació. A continuació, el secretari judicial ha d'examinar el compte i les actuacions processals, així com la documentació aportada, i ha de dictar, en el termini de deu dies, un decret que determini la quantitat que s'hagi de satisfer al procurador, sota advertiment de constrenyiment si el pagament no s'efectua dins dels cinc dies següents a la notificació.

El decret a què es refereix el paràgraf anterior no és susceptible de recurs, però no perjudica, ni tan sols parcialment, la sentència que pugui recaure en un judici ordinari ulterior.

3. Si el poderdant no hi formula oposició dins el termini establert, cal despatxar execució per la quantitat a què ascendeixi el compte.»

Set. Es modifica l'article 35, que queda redactat de la manera següent:

«Article 35. *Honoraris dels advocats.*

1. Els advocats poden reclamar davant la part a la qual defensin el pagament dels honoraris que hagin meritat en l'afer, presentant una minuta detallada i manifestant formalment que aquells honoraris els són deguts i no han estat satisfets. Tenen el mateix dret que els advocats els seus hereus respecte als crèdits d'aquesta naturalesa que aquells els deixin. No és preceptiva la intervenció d'advocat ni procurador.

2. Presentada aquesta reclamació, el secretari judicial ha de requerir el deutor perquè pagui la suma esmentada o impugni el compte, en el termini de deu dies, sota advertiment de constrenyiment si no paga ni formula la impugnació.

Si, dins el termini esmentat, els honoraris s'impugnen per indeguts, cal atènyer-se al que disposen els paràgrafs segon i tercer de l'apartat 2 de l'article anterior.

Si s'impugnen els honoraris per excessius, el secretari judicial n'ha de donar trasllat a l'advocat durant tres dies perquè es pronunciï sobre la impugnació. Si no s'accepta la reducció d'honoraris que se li reclama, el secretari judicial ha de procedir prèviament a la seva regulació de conformitat amb el que preveuen els articles 241 i següents, llevat que l'advocat acrediti l'existència de pressupost previ en un escrit acceptat per l'impugnant, i ha de dictar un decret que fixi la quantitat deguda, sota advertiment de constrenyiment si no es paga dins els cinc dies següents a la notificació.

El decret esmentat no és susceptible de recurs, però no prejutja, ni tan sols parcialment, la sentència que pugui recaure en un judici ordinari ulterior.

3. Si el deutor dels honoraris no hi formula oposició dins el termini establert, cal despatxar execució per la quantitat a què ascendeixi la minuta.»

Vuit. Es modifiquen els apartats 2 i 3 de l'article 52, que queden redactats de la manera següent:

«2. Quan les normes de l'apartat anterior no siguin aplicables als litigis en matèria d'assegurances, vendes a terminis de béns mobles corporals i contractes destinats al seu finançament, així com en matèria de contractes de prestació de serveis o relatius a béns mobles la signatura dels quals hagi estat precedida d'oferta pública, és competent el tribunal del domicili de l'assegurat, el comprador o el prestatari o el del domicili de qui hagi acceptat l'oferta, respectivament, o el que correspongui de conformitat amb les normes dels articles 50 i 51, a elecció del demandant.

3. Quan les normes dels apartats anteriors no siguin aplicables als litigis derivats de l'exercici d'accions individuals de consumidors o usuaris és competent, a elecció del consumidor o usuari, el tribunal del seu domicili o el tribunal corresponent de conformitat amb els articles 50 i 51.»

Nou. Es modifica l'apartat 1 de l'article 64, que queda redactat de la manera següent:

«1. La declinatòria s'ha de proposar dins els deu primers dies del termini per contestar la demanda, i té l'efecte de suspendre, fins que sigui resolta, el termini per contestar i el curs del procediment principal, suspensió que ha de declarar el secretari judicial.»

Deu. Es modifica l'apartat 1 de l'article 77, que queda redactat de la manera següent:

«1. Llevat del que disposa l'article 555 d'aquesta Llei sobre l'acumulació de processos d'execució, només és procedent l'acumulació de processos declaratius que se substanciïn pels mateixos tràmits o la tramitació dels quals es pugui unificar

sense pèrdua de drets processals, sempre que hi concorri alguna de les causes expressades en aquest capítol.

S'entén que no hi ha pèrdua de drets processals quan s'acordi l'acumulació d'un judici ordinari i un judici verbal, que prossegueixen pels tràmits del judici ordinari, i el tribunal ha d'ordenar, en la interlocutòria per la qual acordi l'acumulació, i, si és necessari, retrotreure fins al moment de contestació a la demanda les actuacions del judici verbal que hagi estat acumulat, a fi que segueixi els tràmits previstos per al judici ordinari.»

Onze. Es modifica l'article 80, que queda redactat de la manera següent:

«Article 80. *Acumulació de processos en el judici verbal.*

En els judicis verbals, l'acumulació de processos que estiguin pendents davant el mateix tribunal la regulen les normes de la secció següent.»

Dotze. S'afegeix un apartat 4 a l'article 130, que queda redactat de la manera següent:

«4. El que preveuen els apartats anteriors s'entén sense perjudici del que es pugui establir per a les actuacions electròniques.»

Tretze. Es modifica l'article 135, que queda redactat de la manera següent:

«Article 135. *Presentació d'escrius, a l'efecte del requisit de temps dels actes processals.*

1. Quan les oficines judicials i els subjectes intervinents en un procés estiguin obligats a l'ús dels sistemes telemàtics o electrònics existents en l'Administració de justícia de conformitat amb l'article 273, han de remetre i rebre tots els escrits, iniciadors o no, i altres documents a través d'aquests sistemes, llevat de les excepcions establertes a la llei, de tal manera que estigui garantida l'autenticitat de la comunicació i quedi constància fefaent de la remissió i la recepció íntegres, així com de la data en què aquestes s'hagin fet. Això també és aplicable als intervinents que, sense estar-hi obligats, optin per l'ús dels sistemes telemàtics o electrònics.

Es poden presentar escrits i documents en format electrònic cada dia de l'any durant les vint-i-quatre hores.

Un cop presentats els escrits i documents per mitjans telemàtics, s'ha d'emetre automàticament un rebut pel mateix mitjà, amb expressió del número d'entrada de registre i de la data i l'hora de presentació, en què s'han de considerar a tots els efectes. En cas que la presentació tingui lloc en dia o hora inhàbil a efectes processals de conformitat amb la llei, s'entén efectuada el primer dia i hora hàbil següent.

Als efectes de prova i del compliment de requisits legals que exigeixin disposar dels documents originals o de còpies fefaents, cal atènyer-se al que preveu l'article 162.

2. Quan la presentació d'escrius peremptoris dins de termini pels mitjans telemàtics o electrònics a què es refereix l'apartat anterior no sigui possible per interrupció no planificada del servei de comunicacions telemàtiques o electròniques, sempre que sigui possible s'han de disposar les mesures perquè l'usuari resulti informat d'aquesta circumstància, així com dels efectes de la suspensió, amb indicació expressa, si s'escau, de la pròrroga dels terminis de venciment imminent. En aquest cas, el remitent pot presentar-los a l'oficina judicial el primer dia hàbil següent acompanyant-los del justificant de la interrupció esmentada.

En els casos d'interrupció planificada s'ha d'anunciar amb l'antelació suficient, i s'ha d'informar dels mitjans alternatius de presentació que en aquest cas escaiguin.

3. Si el servei de comunicacions telemàtiques o electròniques resulta insuficient per presentar els escrits o documents, s'han de presentar en suport electrònic a l'oficina judicial aquest dia o el dia següent hàbil, juntament amb el

justificant expedit pel servidor d'haver intentat la presentació sense èxit. En aquests casos, s'ha de lliurar rebut de la recepció.

4. Sense perjudici d'això, els escrits i documents s'han de presentar en suport paper quan els interessats no estiguin obligats a utilitzar els mitjans telemàtics i no hagin optat per això, quan no siguin susceptibles de conversió en format electrònic i en els altres supòsits previstos a les lleis. Aquests documents, així com els instruments o efectes amb què s'acompanyin, queden dipositats i custodiats a l'arxiu, de gestió o definitiu, de l'oficina judicial, a disposició de les parts, i se'ls assigna un número d'ordre i es deixa constància a l'expedient judicial electrònic de la seva existència.

En cas de presentació d'escrits i documents en suport paper, el funcionari designat per a això ha d'estampar, en els escrits d'iniciació del procediment i de qualsevol altres la presentació dels quals estigui subjecta a un termini peremptori, el segell corresponent en el qual s'ha de fer constar l'oficina judicial davant la qual es presenta i el dia i hora de la presentació.

5. La presentació d'escrits i documents, sigui quina sigui la forma, si està subjecta a un termini, es pot efectuar fins a les quinze hores del dia hàbil següent al del venciment del termini.

En les actuacions davant els tribunals civils, no s'admet la presentació d'escrits al jutjat que presti el servei de guàrdia.»

Catorze. Es modifica l'apartat 3 de l'article 146, que queda redactat de la manera següent:

«3. Els tribunals poden emprar mitjans tècnics de documentació i arxivament de les seves actuacions i dels escrits i documents que rebin, amb les garanties a què es refereix l'apartat 1 de l'article 135 d'aquesta Llei. També poden emprar mitjans tècnics de seguiment de l'estat dels processos i d'estadística relativa als processos.»

Quinze. Es modifica el paràgraf primer de l'article 147, que queda redactat de la manera següent:

«Les actuacions orals en vistes, audiències i compareixences celebrades davant els jutges o magistrats o, si s'escau, davant els secretaris judicials, s'han de registrar en un suport apte per a l'enregistrament i la reproducció del so i la imatge i no es poden transcriure.»

Setze. Es modifica l'apartat 2 de l'article 151, que queda redactat de la manera següent:

«2. Els actes de comunicació al Ministeri Fiscal, a l'Advocacia de l'Estat, als lletrats de les Corts Generals i de les assemblees legislatives, o del Servei Jurídic de l'Administració de la Seguretat Social, de les altres administracions públiques de les comunitats autònomes o dels ens locals, així com els que es practiquin a través dels serveis de notificacions organitzats pels col·legis de procuradors, s'han de considerar efectuats l'endemà hàbil de la data de recepció que consti en la diligència o en el resguard acreditatiu de la seva recepció quan l'acte de comunicació s'hagi efectuat pels mitjans i amb els requisits que estableix l'article 162. Quan l'acte de comunicació sigui remès amb posterioritat a les 15.00 hores, s'ha de considerar rebut l'endemà hàbil.»

Disset. Es modifica l'article 152, que queda redactat de la manera següent:

«Article 152. *Forma dels actes de comunicació. Resposta.*

1. Els actes de comunicació s'han de realitzar sota la direcció del secretari judicial, que és el responsable de l'adequada organització del servei. Aquests actes els executen:

1r Els funcionaris del cos d'auxili judicial.

2n El procurador de la part que ho sol·liciti.

A aquest efecte, en tot escrit que doni inici a un procediment judicial, d'execució, o a una altra instància, el sol·licitant ha d'expressar si interessa que tots els actes de comunicació els realitzi el seu procurador. Si no es manifesta res sobre això, el secretari judicial ha de donar curs a les actuacions, i aquests actes els han de realitzar els funcionaris del cos d'auxili judicial. Així mateix, els han de realitzar aquests últims si els demandats, executats o recorreguts no sol·liciten expressament en el seu escrit de personació que els realitzi el seu procurador o si les parts són beneficiàries del dret d'assistència jurídica gratuïta.

Els sol·licitants poden demanar, de manera motivada i amb concurrència de causa justa, la modificació del règim inicial, i el secretari judicial ha de procedir a realitzar, si ho considera justificat, els successius actes de comunicació de conformitat amb la nova petició.

Aquests actes de comunicació es consideren vàlidament realitzats quan en la diligència quedi constància suficient que s'han practicat a la persona, al domicili, a l'adreça electrònica habilitada a aquest efecte, per compareixença electrònica o pels mitjans telemàtics o electrònics triats pel destinatari.

A aquests efectes, el procurador ha d'acreditar, sota la seva responsabilitat, la identitat i condició del receptor de l'acte de comunicació, i ha de tenir cura que a la còpia hi quedi constància fefaent de la recepció, de la seva data i hora i del contingut del comunicat.

2. Els actes de comunicació s'han de practicar per mitjans electrònics quan els subjectes intervinents en un procés estiguin obligats a l'ús dels sistemes telemàtics o electrònics existents en l'Administració de justícia de conformitat amb l'article 273, o quan aquells, sense estar-hi obligats, optin per l'ús d'aquests mitjans, amb subjecció, en tot cas, a les disposicions que conté la normativa reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia.

No obstant això, els actes de comunicació no s'han de practicar per mitjans electrònics quan l'acte s'acompanyi d'elements que no siguin susceptibles de conversió en format electrònic o així ho disposi la llei.

El destinatari pot identificar un dispositiu electrònic, servei de missatgeria simple o una adreça de correu electrònic que han de servir per informar-lo de la posada a la seva disposició d'un acte de comunicació, però no per a la pràctica de notificacions. En aquest cas, independentment de la manera com es realitzi l'acte de comunicació, l'oficina judicial ha d'enviar l'avís referit. La falta de pràctica d'aquest avís no impedeix que la notificació sigui considerada plenament vàlida.

3. Els actes de comunicació s'han d'efectuar en alguna de les formes següents, segons disposi aquesta llei:

1a A través d'un procurador, tractant-se de comunicacions als qui estiguin personats en el procés amb representació d'aquell.

2a Tramesa del que s'hagi de comunicar mitjançant correu, telegrama, correu electrònic o qualsevol altre mitjà electrònic que permeti deixar constància fefaent, en les actuacions, de la recepció, la seva data i hora i el contingut del que s'hagi comunicat.

3a Lliurament al destinatari d'una còpia literal de la resolució que se li hagi de notificar, del requeriment que el tribunal o el secretari judicial li adreci, o de la cèdula de citació o citació a termini.

4a En tot cas, per part del personal al servei de l'Administració de justícia, a través de mitjans telemàtics, quan es tracti del Ministeri Fiscal, de l'Advocacia de l'Estat, dels lletrats de les Corts Generals i de les assemblees legislatives, o del Servei Jurídic de l'Administració de la Seguretat Social, de les altres administracions públiques de les comunitats autònomes o dels ens locals, si no tenen designat un procurador.

4. A la cèdula s'ha de fer constar clarament el caràcter judicial de l'escrit, i ha d'expressar el tribunal o secretari judicial que hagi dictat la resolució i l'afer en què s'hagi dictat, el nom i cognoms de la persona a qui es faci la citació o citació a termini, i del procurador encarregat d'emplenar-lo, si s'escau, l'objecte d'aquests i el lloc, dia i hora en què hagi de comparèixer el citat, o el termini dins el qual s'hagi de realitzar l'actuació a què es refereixi la citació a termini, amb la prevenció dels efectes que, en cada cas, la llei estableixi.

5. En les notificacions, citacions i citacions a termini no s'admet ni s'ha de consignar cap resposta de l'interessat, llevat que així s'hagi manat. En els requeriments s'admet la resposta que doni el requerit, que s'ha de consignar succintament a la diligència.»

Divuit. Es modifica l'apartat 2 de l'article 154, que queda redactat de la manera següent:

«2. La remissió i recepció dels actes de comunicació amb els procuradors en aquest servei s'ha de realitzar, llevat de les excepcions que estableix la llei, pels mitjans telemàtics o electrònics i amb el resguard acreditatiu de la seva recepció a què es refereix l'article 162.

Si l'acte s'ha de realitzar en suport paper, s'ha de remetre al servei, per duplicat, la còpia de la resolució o la cèdula, de les quals el procurador ha de rebre un exemplar i signar-ne un altre, que ha de ser tornat a l'oficina judicial pel mateix servei.»

Dinou. Es modifica l'apartat 2 de l'article 155, que queda redactat de la manera següent:

«2. El domicili del demandant és el que ha fet constar en la demanda o en la petició o sol·licitud amb què s'inicia el procés. Així mateix, el demandant ha de designar, com a domicili del demandat, a efectes de la primera citació a termini o citació d'aquest, un o diversos dels llocs a què es refereix l'apartat següent d'aquest article. Si el demandant designa diversos llocs com a domicilis, n'ha d'indicar l'ordre pel qual, al seu entendre, es pot efectuar amb èxit la comunicació.

Així mateix, el demandant ha d'indicar totes les dades que conegui del demandat i que puguin ser útils per localitzar-lo, com ara números de telèfon, de fax, adreça de correu electrònic o similars, que s'han d'utilitzar amb subjecció al que disposa la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de justícia.

El demandat, una vegada comparegut, pot designar, per a comunicacions successives, un domicili diferent.»

Vint. Es modifica l'apartat 1 de l'article 159, que queda redactat de la manera següent:

«1. Les comunicacions que calgui fer a testimonis, perits i altres persones que, sense ser part en el judici, hi hagin d'intervenir, s'han de remetre als seus destinataris d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 160. La remissió s'ha de fer al domicili que designi la part interessada, i es poden fer, si s'escau, les investigacions a què es refereix l'article 156. Aquestes comunicacions han de ser diligenciades pel procurador de la part que les hagi proposat, si així ho ha sol·licitat.»

Vint-i-u. Es modifica l'article 161, que queda redactat de la manera següent:

«Article 161. *Comunicació per mitjà de còpia de la resolució o de cèdula.*

1. El lliurament al destinatari de la comunicació de la còpia de la resolució o de la cèdula s'ha d'efectuar a la seu del tribunal o al domicili de la persona que hagi de

ser notificada, requerida, citada o a termini, sense perjudici del que preveu l'àmbit de l'execució.

El lliurament s'ha de documentar per mitjà d'una diligència que ha de ser signada pel funcionari o el procurador que l'efectuï i per la persona a qui es faci, el nom de la qual s'ha de fer constar.

2. Quan el destinatari de la comunicació sigui trobat en el domicili i es negui a rebre la còpia de la resolució o la cèdula o no vulgui signar la diligència acreditativa del lliurament, el funcionari o el procurador que n'assumeixi la pràctica li ha de fer saber que la còpia de la resolució o la cèdula queda a la seva disposició a l'oficina judicial, i que es produeixen els efectes de la comunicació, de la qual cosa ha de quedar constància a la diligència.

3. Si el domicili on es pretén practicar la comunicació és el lloc en el qual el destinatari té el domicili segons el padró municipal, o a efectes fiscals, o segons el registre oficial o publicacions de col·legis professionals, o és l'habitatge o local arrendat al demandat, i no s'hi troba el destinatari, es pot efectuar el lliurament, en sobre tancat, a qualsevol empleat, familiar o persona amb qui conviski, més gran de catorze anys, que es trobi en aquest lloc, o al conserge de la finca, si en té, i ha d'advertir al receptor que està obligat a lliurar la còpia de la resolució o la cèdula al destinatari d'aquesta, o a avisar-lo, si en sap el parador, i s'ha d'advertir en tot cas el receptor de la seva responsabilitat en relació amb la protecció de les dades del destinatari.

Si la comunicació s'adreça al lloc de treball no ocasional del destinatari, en absència d'aquest, el lliurament s'ha de fer a una persona que manifesti que el coneix o, si hi ha una dependència encarregada de rebre documents o objectes, a qui n'estigui al càrrec, amb les mateixes advertències del paràgraf anterior.

En la diligència s'ha de fer constar el nom de la persona destinatària de la comunicació i la data i l'hora en què va ser buscada i no trobada en el seu domicili, així com el nom de la persona que rep la còpia de la resolució o la cèdula i la relació d'aquesta persona amb el destinatari; la comunicació efectuada d'aquesta manera produeix tots els seus efectes.

4. En cas que no hi hagi ningú en el domicili on s'acudeixi per a la pràctica d'un acte de comunicació, el secretari judicial, funcionari o procurador ha de procurar descobrir si el destinatari viu allà.

Si ja no resideix o treballa en el domicili al qual s'acudeix i alguna de les persones consultades en coneix l'actual, cal consignar-lo a la diligència negativa de comunicació, i s'ha de procedir a la realització de l'acte de comunicació en el domicili facilitat.

Si no es pot conèixer per aquest mitjà el domicili del demandat i el demandant no ha designat altres possibles domicilis, cal procedir de conformitat amb el que estableix l'article 156.»

Vint-i-dos. Es modifica l'article 162, que queda redactat de la manera següent:

«Article 162. *Actes de comunicació per mitjans electrònics, informàtics i similars.*

1. Quan les oficines judicials i les parts o els destinataris dels actes de comunicació estiguin obligats a enviar-los i rebre'ls per mitjans electrònics, telemàtics, infotelecomunicacions o d'una altra classe semblant, que permetin l'enviament i la recepció d'escrius i documents, de manera que estigui garantida l'autenticitat de la comunicació i del seu contingut i quedi constància fefaent de la remissió i la recepció íntegres i del moment en què es van fer, o quan els destinataris optin per aquests mitjans, els actes de comunicació es poden dur a terme per aquells mitjans, amb l'acusament de recepció que sigui procedent.

Els professionals i destinataris obligats a utilitzar aquests mitjans, així com els que hi optin, han de comunicar a les oficines judicials el fet de disposar dels mitjans abans indicats i l'adreça electrònica habilitada a aquest efecte.

Així mateix, s'ha de constituir al Ministeri de Justícia un registre accessible electrònicament dels mitjans indicats i les adreces corresponents als organismes públics i professionals obligats a utilitzar-los.

2. En qualsevol dels supòsits a què es refereix aquest article, quan consti la correcta tramesa de l'acte de comunicació pels esmentats mitjans tècnics, llevat dels practicats a través dels serveis de notificacions organitzats pels col·legis de procuradors, i transcorrin tres dies sense que el destinatari accedeixi al seu contingut, s'entén que la comunicació ha estat efectuada legalment i desplega plenament els seus efectes.

Se n'exceptuen els casos en què el destinatari justifiqui la falta d'accés al sistema de notificacions durant aquest període. Si la falta d'accés és deguda a causes tècniques i aquestes persisteixen en el moment de posar-les en coneixement, l'acte de comunicació s'ha de practicar mitjançant lliurament de còpia de la resolució. En tot cas, la notificació s'entén vàlidament rebuda en el moment en què consti la possibilitat d'accés al sistema. No obstant això, en cas que es produeixi l'accés un cop transcorregut el termini esmentat, però abans que s'hagi efectuat la comunicació mitjançant lliurament, la comunicació s'entén vàlidament efectuada en la data que consti a l'acusament de recepció.

No s'han de practicar actes de comunicació als professionals per via electrònica durant els dies del mes d'agost, llevat que siguin hàbils per a les actuacions que correspongui.

3. Quan l'autenticitat de resolucions, documents, dictàmens o informes presentats o transmesos pels mitjans a què es refereix l'apartat anterior només es pugui reconèixer o verificar mitjançant l'examen directe o per altres procediments, es poden presentar, no obstant això, en suport electrònic mitjançant imatges digitalitzades, en la forma que preveuen els articles 267 i 268 d'aquesta Llei, si bé, en cas que alguna de les parts, el tribunal en els processos de família, incapacitat o filiació, o el Ministeri Fiscal, així ho sol·liciten, s'han d'aportar en el seu suport paper original, en el termini o moment processal que s'assenyali a aquest efecte.»

Vint-i-tres. Es modifica el primer paràgraf de l'article 164, que queda redactat de la manera següent:

«Quan, practicades, si s'escau, les investigacions a què es refereix l'article 156, no es pugui conèixer el domicili del destinatari de la comunicació, o quan no es pugui trobar ni efectuar la comunicació amb tots els seus efectes, de conformitat amb el que estableixen els articles anteriors, o quan així s'acordi en el cas a què es refereix l'apartat 2 de l'article 157, el secretari judicial, consignades aquestes circumstàncies, ha de manar que es faci la comunicació i ha de fixar la còpia de la resolució o la cèdula al tauler d'anuncis de l'oficina judicial de conformitat amb la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de justícia, salvaguardant en tot cas els drets i interessos de menors, així com altres drets i llibertats que es puguin veure afectats per la publicitat d'aquests. La publicitat pot ser substituïda, en els termes que es determinin per reglament, per la utilització d'altres mitjans telemàtics, informàtics o electrònics.»

Vint-i-quatre. Es modifica l'article 165, que queda redactat de la manera següent:

«Article 165. *Actes de comunicació mitjançant auxili judicial.*

Quan els actes de comunicació els hagi de practicar un tribunal diferent del que els hagi ordenat, el despatx s'ha de remetre per mitjà del sistema informàtic judicial llevat dels supòsits en què s'hagi d'efectuar en suport paper perquè l'acte s'acompanya d'elements que no són susceptibles de conversió en format electrònic, i s'hi ha d'adjuntar la còpia o cèdula corresponent i la resta que en cada cas sigui procedent.

Aquests actes de comunicació s'han de formalitzar en un termini no superior a vint dies, comptats a partir de la seva recepció, i ha de ser tornat de conformitat amb el que disposa el paràgraf anterior. Quan no es realitzin en el temps indicat, a l'efecte de la qual cosa s'ha de requerir el secretari judicial per a la seva observança, s'han d'expressar, si s'escau, les causes de la dilació.

Els actes es poden realitzar, a instància de part, per un procurador, que s'encarrega del seu compliment en els mateixos termes i terminis establerts al paràgraf anterior.»

Vint-i-cinc. Es modifica l'apartat 1 de l'article 167, que queda redactat de la manera següent:

«1. Els manaments i oficis els ha de remetre directament el secretari judicial que els expedeixi a l'autoritat o funcionari a què vagin adreçats, i s'han d'utilitzar els mitjans previstos a l'article 162.

No obstant això, si així ho sol·liciten, les parts poden diligenciar personalment els manaments i oficis.»

Vint-i-sis. Es modifiquen els apartats 1, 2 i 3 de l'article 172, que queden redactats de la manera següent:

«1. Els exhortos s'han de remetre directament a l'òrgan exhortat per mitjà del sistema informàtic judicial o de qualsevol altre mitjà telemàtic o electrònic, excepte en els supòsits en què s'hagi d'efectuar en suport paper perquè l'acte s'acompanya d'elements que no són susceptibles de conversió en format electrònic.

En tot cas, el sistema utilitzat ha de garantir la constància de la remissió i recepció de l'exhort.

2. No obstant això, si la part a la qual interessa el compliment de l'exhort ho sol·licita, se li ha de lliurar, sota la seva responsabilitat, perquè el presenti a l'òrgan exhortat dins els cinc dies següents. En aquest cas, l'exhort ha d'expressar la persona que queda encarregada de la seva gestió, que només pot ser el mateix litigant o el procurador que es designi.

3. Les altres parts també poden designar un procurador quan vulguin que les resolucions que es dictin per al compliment de l'exhort els siguin notificades. La part interessada pot fer el mateix en el compliment de l'exhort, quan no hagi sol·licitat que se li lliuri als efectes que preveu l'apartat anterior. Aquestes designacions s'han de fer constar en la documentació de l'exhort.»

Vint-i-set. Es modifica l'article 175, que queda redactat de la manera següent:

«Article 175. *Devolució de l'exhort.*

1. Un cop formalitzat l'exhort, s'ha de comunicar a l'exhortant de conformitat amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 172.

2. Les actuacions d'auxili judicial practicades, si no es poden enviar telemàticament, s'han de remetre per correu certificat o s'han de lliurar al litigant o al procurador al qual s'hagi encomanat la gestió de l'exhort, que les ha de presentar a l'òrgan exhortant dins els deu dies següents.»

Vint-i-vuit. Es modifica l'apartat 2 de l'article 243, que queda redactat de la manera següent:

«2. No s'han d'incloure en la taxació els drets corresponents a escrits i actuacions que siguin inútils, superflus o no autoritzats per la llei, ni les partides de les minuts que no s'expressin detalladament o que es refereixin a honoraris que no s'hagin meritats en el plet.

Tampoc s'han d'incloure en la taxació de costes els drets dels procuradors meritats per la realització dels actes processals de comunicació, cooperació i auxili

a l'Administració de justícia, així com de les altres actuacions merament facultatives que haurien pogut ser practicades, en un altre cas, per les oficines judicials.

El secretari judicial ha de reduir l'import dels honoraris dels advocats i altres professionals que no estiguin subjectes a tarifa o aranzel, quan els reclamats excedeixin el límit a què es refereix l'apartat 3 de l'article 394 i no s'hagi declarat la temeritat del litigant condemnat a costes.

En les taxacions de costes, els honoraris d'advocat i drets de procurador han d'incloure l'impost sobre el valor afegit de conformitat amb el que disposa la llei que el regula. No s'ha de computar l'import de l'impost esmentat als efectes de l'apartat 3 de l'article 394.»

Vint-i-nou. Es modifica l'apartat 3 de l'article 255, que queda redactat de la manera següent:

«3. En el judici verbal, el demandat ha d'impugnar la quantia o la classe de judici per raó de la quantia en la contestació a la demanda, i el tribunal ha de resoldre la qüestió en la vista, abans d'entrar en el fons de l'afer i amb el tràmit previ d'audiència de l'actor.»

Trenta. Es modifica l'apartat 2 de l'article 259, que queda redactat de la manera següent:

«2. Els documents i títols a què es refereixen les diligències assenyalades a l'apartat 1 de l'article 256 es poden presentar davant el jutjat per a la seva exhibició per mitjans telemàtics o electrònics, i en aquest cas el seu examen s'ha de dur a terme a la seu de l'oficina judicial, i la part sol·licitant en pot obtenir, amb els mitjans que aporti, una còpia electrònica.

En tot cas, el sol·licitant pot acudir assessorat per un expert en la matèria, que ha d'actuar sempre a costa del sol·licitant.»

Trenta-u. Es modifica l'apartat 1 de l'article 260, que queda redactat de la manera següent:

«1. Dins els cinc dies següents a aquell en què rebí la citació, la persona requerida per a la pràctica de diligències preliminars s'hi pot oposar. En aquest cas, s'ha de donar trasllat de l'oposició al requeridor, qui la pot impugnar per escrit en el termini de cinc dies. Les parts, en els seus escrits respectius d'oposició i d'impugnació d'aquesta, poden sol·licitar la celebració de vista, i s'han de seguir els tràmits previstos per als judicis verbals.»

Trenta-dos. Es modifica l'article 264, que queda redactat de la manera següent:

«Article 264. *Documents processals.*

Amb la demanda o la contestació s'han de presentar:

1r El poder notarial conferit al procurador sempre que aquest hi intervingui i la representació no s'atorgui «apud acta».

2n Els documents que acreditin la representació que s'atribueix el litigant.

3r Els documents o els dictàmens que acreditin el valor de la cosa litigiosa, a efectes de competència i procediment.»

Trenta-tres. Se suprimeix l'apartat 4 de l'article 265 i es modifica l'apartat 3 del precepte esmentat, que queda redactat de la manera següent:

«3. No obstant el que disposen els apartats anteriors, l'actor pot presentar a l'audiència prèvia al judici, o a la vista del judici verbal, els documents, els mitjans, els instruments, els dictàmens i els informes, relatius al fons de l'afer, l'interès o la

rellevància dels quals només es posi de manifest a conseqüència d'al·legacions efectuades pel demandat en la contestació a la demanda.»

Trenta-quatre. Es modifica l'article 273, que queda redactat de la manera següent:

«Article 273. *Forma de presentació dels escrits i documents.*

1. Tots els professionals de la justícia estan obligats a utilitzar els sistemes telemàtics o electrònics existents en l'Administració de justícia per a la presentació d'escrits, iniciadors o no, i altres documents, de tal manera que estigui garantida l'autenticitat de la presentació i quedi constància fefaent de la remissió i la recepció íntegres, així com de la data en què aquestes es fan.

2. Les persones que no estiguin representades per un procurador poden elegir en tot moment si actuen davant l'Administració de justícia a través de mitjans electrònics o no, llevat que estiguin obligades a relacionar-s'hi a través de mitjans electrònics. El mitjà elegit pot ser modificat en qualsevol moment.

3. En tot cas, estan obligats a intervenir a través de mitjans electrònics amb l'Administració de justícia, almenys, els subjectes següents:

- a) Les persones jurídiques.
- b) Les entitats sense personalitat jurídica.
- c) Els qui exerceixin una activitat professional per a la qual es requereixi col·legiació obligatòria per als tràmits i actuacions que realitzin amb l'Administració de justícia en exercici de l'activitat professional esmentada.
- d) Els notaris i registradors.
- e) Els qui representin un interessat que estigui obligat a relacionar-se electrònicament amb l'Administració de justícia.
- f) Els funcionaris de les administracions públiques per als tràmits i les actuacions que duguin a terme per raó del seu càrrec.

4. Els escrits i documents presentats per via telemàtica o electrònica han d'indicar el tipus i número d'expedient i any al qual es refereixen i han d'anar degudament foliats mitjançant un índex electrònic que permeti la seva localització i consulta adequades. La presentació s'ha de fer utilitzant una signatura electrònica reconeguda i s'ha d'adaptar al que estableix la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de justícia.

Únicament dels escrits i documents que es presentin via telemàtica o electrònica que donin lloc a la primera citació a termini, citació o requeriment del demandat o executat, se n'ha d'aportar en suport paper, en els tres dies següents, tantes còpies literals com tantes siguin les altres parts.

5. L'incompliment del deure de l'ús de les tecnologies previst en aquest article o de les especificacions tècniques que s'estableixin comporta que el secretari judicial concedeix un termini màxim de cinc dies per a la seva esmena. Si no es repara en aquest termini, els escrits i documents s'han de considerar no presentats a tots els efectes.

6. Sense perjudici del que estableix aquest article, s'han de presentar en suport paper els escrits i documents quan la llei ho indiqui expressament.

De tot escrit i de qualsevol document que s'aporti o es presenti en suport paper i a les vistes s'hi han d'adjuntar tantes còpies literals com tantes siguin les altres parts.»

Trenta-cinc. Es modifica l'article 274, que queda redactat de la manera següent:

«Article 274. *Trasllat per l'oficina judicial de les còpies a les altres parts interessades, quan no hi intervinguin procuradors.*

Quan les parts no actuïn representades per un procurador, han de signar les còpies dels escrits i els documents que presentin per respondre de la seva exactitud, i el secretari judicial ha de lliurar aquestes còpies a la part o les parts contràries.

Si la presentació es fa per mitjans telemàtics perquè hi estan obligats o han optat per això, sempre que compleixin els pressupòsits i requisits exigits, el trasllat de les còpies a les altres parts l'ha de fer l'oficina judicial pel mitjà que escaigui.»

Trenta-sis. Es modifica l'article 276, que queda redactat de la manera següent:

«Article 276. *Trasllat de còpies d'escrius i documents quan hi intervingui un procurador.*

1. Quan les parts estiguin representades per un procurador, cadascun d'aquests ha de traslladar als procuradors de les altres parts les còpies dels escrits i documents que presenti al tribunal.

2. El trasllat de còpies dels escrits i documents presentats de manera telemàtica s'ha de fer per mitjans telemàtics de manera simultània a la presentació, i s'entén efectuat en la data i hora que consti al resguard acreditatiu de la seva presentació. En cas que el trasllat tingui lloc en dia i hora inhàbil a efectes processals de conformitat amb la llei, s'entén efectuat el primer dia i hora hàbil següent.

3. En els casos de presentació en suport paper de conformitat amb l'apartat 4 de l'article 135, el procurador ha de traslladar de manera telemàtica i amb caràcter previ als procuradors de les altres parts les còpies dels escrits i documents que hagi de presentar al tribunal.

4. El que disposen els apartats anteriors d'aquest article no és aplicable quan es tracti del trasllat de la demanda o de qualsevol altre escrit que pugui originar la primera compareixença en el judici. En aquests casos, el procurador ha d'aportar còpies d'aquests escrits i dels documents que s'hi adjuntin i el secretari judicial els ha de traslladar de conformitat amb el que disposen els articles 273 i 274 d'aquesta Llei. Si el procurador omet la presentació d'aquestes còpies, s'han de considerar no presentats als escrits o no aportats els documents, a tots els efectes.»

Trenta-set. Es modifica l'article 278, que queda redactat de la manera següent:

«Article 278. *Efectes del trasllat respecte del curs i còmput de terminis.*

Quan l'acte del qual s'hagi donat trasllat en la forma que estableix l'article 276 determini, segons la llei, l'obertura d'un termini per portar a terme una actuació processal, el termini comença el seu curs sense intervenció del tribunal i s'ha de computar des de l'endemà de la data que s'hagi fet constar en les còpies lliurades o de la data en què s'entengui efectuat el trasllat quan s'utilitzin els mitjans tècnics a què es refereix l'article 135.»

Trenta-vuit. Es modifica l'apartat 2 de l'article 285, que queda redactat de la manera següent:

«2. Contra la resolució que admeti o inadmeti cadascuna de les proves només es pot interposar un recurs de reposició, que s'ha de substanciar i resoldre a l'acte, i, si es desestima, la part pot formular una protesta a l'efecte de fer valer els seus drets en la segona instància.»

Trenta-nou. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 320, que queden redactats de la manera següent:

«1. Si s'impugna l'autenticitat d'un document públic, perquè pugui fer prova plena s'ha de procedir de la manera següent:

1r Les còpies, les certificacions o els testimonis fefaents s'han de confrontar o comprovar amb els originals, siguin on siguin, tant si s'han presentat en suport paper com electrònic, informàtic o digital.

2n Les pòlisses intervingudes per un corredor de comerç col·legiat s'han de comprovar amb els assentaments del seu llibre registre.

2. La confrontació o la comprovació dels documents públics amb els seus originals l'ha de practicar el secretari judicial, i a aquest efecte s'ha de constituir en l'arxiu o el local on hi hagi l'original o la matriu, en presència, si hi concorren, de les parts i dels seus defensors, que han de ser citats a aquest efecte.

Si els documents públics estan en suport electrònic, la comparació amb els originals l'ha de practicar el secretari judicial a l'oficina judicial, en presència, si hi concorren, de les parts i dels seus defensors, que han de ser citats a aquest efecte.»

Quaranta. Es modifica l'article 333, que queda redactat de la manera següent:

«Article 333. *Extracció de còpies de documents que no siguin textos escrits.*

Quan es tracti de dibuixos, fotografies, croquis, plànols, mapes i altres documents que no incorporin predominantment textos escrits, si només hi ha l'original, la part pot sol·licitar que en l'exhibició se n'obtingui còpia, en presència del secretari judicial, que ha de donar fe de ser una reproducció fidel i exacta de l'original.

Si aquests documents s'aporten de manera electrònica, les còpies fetes per mitjans electrònics per l'oficina judicial tenen la consideració de còpies autèntiques.»

Quaranta-u. Es modifiquen els apartats 1 i 4 i s'afegeix un nou apartat 5 a l'article 336, que queden redactats de la manera següent:

«1. Els dictàmens de què disposin els litigants, elaborats per perits designats per ells, i que considerin necessaris o convenients per a la defensa dels seus drets, els han d'aportar amb la demanda o amb la contestació, sense perjudici del que disposa l'article 337.»

«4. El demandat que no pugui aportar dictàmens escrits amb la contestació a la demanda ha de justificar la impossibilitat de demanar-los i d'obtenir-los dins el termini per contestar.

5. A instància de part, el jutjat o tribunal pot acordar que es permeti al demandat examinar per mitjà d'un advocat o perit les coses i els llocs l'estat i les circumstàncies dels quals siguin rellevants per a la seva defensa o per a la preparació dels informes pericials que pretengui presentar. Així mateix, quan es tracti de reclamacions per danys personals, pot instar l'actor perquè en permeti l'examen per part d'un facultatiu, a fi de preparar un informe pericial.»

Quaranta-dos. Es modifica l'apartat 2 de l'article 338, que queda redactat de la manera següent:

«2. Els dictàmens la necessitat o la utilitat dels quals estigui suscitada per la contestació a la demanda o pel que s'ha al·legat i pretès a l'audiència prèvia al judici, els han d'aportar les parts, per al seu trasllat a les parts contràries, com a mínim amb cinc dies d'antelació a la celebració del judici o de la vista; les parts han de manifestar al tribunal si consideren necessari que concorrin al judici o a la vista els perits autors dels dictàmens, expressant el que assenyala l'apartat 2 de l'article 337.

El tribunal també pot acordar en aquest cas la presència dels perits en el judici o la vista, en els termes que assenyala l'apartat 2 de l'article anterior.»

Quaranta-tres. Es modifiquen els tres primers apartats de l'article 339, que queden redactats de la manera següent:

«1. Si qualsevol de les parts és titular del dret d'assistència jurídica gratuïta, no ha d'aportar amb la demanda o la resposta el dictamen pericial, sinó simplement anunciar-lo, als efectes que es procedeixi a la designació judicial de perit, de conformitat amb el que estableix la Llei d'assistència jurídica gratuïta.

2. El demandant o el demandat, encara que no estiguin en el cas de l'apartat anterior, també poden sol·licitar en els seus respectius escrits inicials que es

procedeixi a la designació judicial de perit, si entenen convenient o necessari per als seus interessos l'emissió d'un informe pericial. En aquest cas, el tribunal ha de procedir a la designació. El dictamen és a costa de qui l'hagi demanat, sense perjudici del que es pugui acordar en matèria de costes.

Llevat que es refereixi a al·legacions o pretensions no contingudes en la demanda, no es pot sol·licitar, amb posterioritat a la demanda o a la resposta, l'informe pericial elaborat per un perit designat judicialment.

La designació judicial de perit s'ha de fer en el termini de cinc dies des de la presentació de la resposta a la demanda, amb independència de qui hagi sol·licitat la designació. Quan les dues parts l'hagin demanat inicialment, el tribunal pot designar, si aquelles hi estan conformes, un únic perit que emeti l'informe sol·licitat. En aquest cas, l'abonament dels honoraris del perit correspon realitzar-lo als dos litigants per parts iguals, sense perjudici del que es pugui acordar en matèria de costes.

3. En el judici ordinari, si, a conseqüència de les al·legacions o les pretensions complementàries permeses a l'audiència, les parts sol·liciten, d'acord amb el que preveu l'apartat 4 de l'article 427, que el tribunal designi un perit que dictamini, el tribunal ho ha d'acordar, sempre que consideri pertinent i útil el dictamen.

El tribunal pot fer el mateix quan es tracti de judici verbal i les parts sol·licitin a la vista la designació d'un perit, i en aquest cas s'interromp fins que es dugui a terme el dictamen.»

Quaranta-quatre. Es modifica l'article 346, que queda redactat de la manera següent:

«Article 346. *Emissió i ratificació del dictamen pel perit que el tribunal designi.*

El perit que el tribunal designi ha d'emetre per escrit el seu dictamen, que ha de fer arribar, per mitjans electrònics, al tribunal en el termini que se li hagi assenyalat. L'esmentat dictamen l'ha de traslladar el secretari judicial a les parts per si consideren necessari que el perit concorri al judici o a la vista als efectes que aportin els aclariments o explicacions que siguin oportuns. El tribunal pot acordar, en tot cas, mitjançant providència, que considera necessària la presència del perit en el judici o la vista per comprendre i valorar millor el dictamen realitzat.»

Quaranta-cinc. Es modifica l'apartat 1 de l'article 382, que queda redactat de la manera següent:

«1. Les parts poden proposar com a mitjà de prova la reproducció davant el tribunal de paraules, imatges i sons captats mitjançant instruments de filmació, enregistrament i altres de semblants. En proposar aquesta prova, la part pot acompanyar-la, si s'escau, d'una transcripció escrita de les paraules que conté en el suport de què es tracti i que siguin rellevants per al cas.»

Quaranta-sis. Se suprimeix el segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article 383, que queda redactat de la manera següent:

«1. Dels actes que es facin en aplicació de l'article anterior, se n'ha d'estendre l'acta oportuna, en la qual s'ha de consignar tot el que sigui necessari per a la identificació de les filmacions, els enregistraments i les reproduccions portades a terme, així com, si s'escau, les justificacions i els dictàmens aportats o les proves practicades.»

Quaranta-set. Es modifica l'apartat 1 de l'article 415, que queda redactat de la manera següent:

«1. Comparegudes les parts, el tribunal ha de declarar obert l'acte i comprovarà si subsisteix el litigi entre aquestes.

Si manifesten haver arribat a un acord o es mostren disposades a concloure'l de manera immediata, poden desistir del procés o sol·licitar al tribunal que homologui el que han acordat.

Les parts, de comú acord, també poden sol·licitar la suspensió del procés de conformitat amb el que preveu l'apartat 4 de l'article 19, per sotmetre's a mediació.

En aquest cas, el tribunal ha d'examinar prèviament la concurrència dels requisits de capacitat jurídica i poder de disposició de les parts o dels seus representants degudament acreditats que assisteixin a l'acte.»

Quaranta-vuit. Es modifica l'apartat 1 de l'article 429, que queda redactat de la manera següent:

«1. Si no hi ha acord de les parts per finalitzar el litigi ni hi ha conformitat sobre els fets, l'audiència ha de prosseguir per a la proposició i admissió de la prova.

La prova s'ha de proposar de manera verbal, sense perjudici de l'obligació de les parts d'aportar a l'acte escrit detallat d'aquesta, i el poden completar durant l'audiència. L'omissió de la presentació d'aquest escrit no dóna lloc a la inadmissió de la prova, i aquesta queda condicionada a la seva presentació en el termini dels dos dies següents.

Quan el tribunal consideri que les proves proposades per les parts poden ser insuficients per a l'aclariment dels fets controvertits, ho ha de posar de manifest a les parts i indicar el fet o els fets que, a judici seu, es poden veure afectats per la insuficiència probatòria. En efectuar aquesta manifestació, el tribunal, cenyint-se als elements probatoris l'existència dels quals resulti de les actuacions, pot assenyalar també la prova o les proves que considera convenient de practicar.

En el cas a què es refereix el paràgraf anterior, les parts poden completar o modificar les seves proposicions de prova en vista del que hagi manifestat el tribunal.»

Quaranta-nou. Es modifica l'article 437, que queda redactat de la manera següent:

«Article 437. *Forma de la demanda. Acumulació objectiva i subjectiva d'accions.*

1. El judici verbal comença mitjançant una demanda, amb el contingut i la forma propis del judici ordinari, i també és aplicable el que es disposa per a aquest judici en matèria de preclusió d'al·legacions i litispendència.

2. No obstant això, en els judicis verbals en què no s'actui amb advocat i procurador, el demandant pot formular una demanda succinta, en la qual s'han de consignar les dades i les circumstàncies d'identificació de l'actor i del demandat i el domicili o els domicilis en què poden ser citats, i s'ha de fixar amb claredat i precisió el que es demana, i concretar els fets fonamentals en què es basa la petició.

Amb aquesta finalitat, es poden emplenar uns impresos normalitzats que han d'estar a la seva disposició a l'òrgan judicial corresponent.

3. Si en la demanda se sol·licita el desnonament de finca urbana per manca de pagament de les rendes o quantitats degudes a l'arrendador, o per expiració legal o contractual del termini, el demandant hi pot anunciar que assumeix el compromís de condonar a l'arrendatari tot o una part del deute i de les costes, amb expressió de la quantitat concreta, i que el condiciona al desallotjament voluntari de la finca dins el termini que indiqui l'arrendador, que no pot ser inferior al termini de quinze dies des que es notifica la demanda. Igualment, es pot interessar en la demanda que es consideri sol·licitada l'execució del llançament en la data i hora que fixi el jutjat als efectes assenyalats a l'apartat 3 de l'article 549.

4. No s'admet en els judicis verbals l'acumulació objectiva d'accions, llevat de les excepcions següents:

1a L'acumulació d'accions basades en uns mateixos fets, sempre que sigui procedent, en tot cas, el judici verbal.

2a L'acumulació de l'acció de rescabament de danys i perjudicis a una altra acció que sigui prejudicial d'aquesta.

3a L'acumulació de les accions en reclamació de rendes o quantitats anàlogues vençudes i no pagades, quan es tracti de judicis de desnonaments de finca per manca de pagament o per expiració legal o contractual del termini, independentment de la quantitat que es reclami. Així mateix, també es poden acumular les accions exercitades contra el fiador o avalador solidari amb el requeriment previ de pagament no satisfet.

4a En els procediments de separació, divorci o nul·litat i en els que tinguin per objecte obtenir l'eficàcia civil de les resolucions o decisions eclesiàstiques, qualsevol dels cònjuges pot exercir simultàniament l'acció de divisió de la cosa comuna respecte dels béns que tinguin en comunitat ordinària indivisa. Si hi ha diversos béns en règim de comunitat ordinària indivisa i un dels cònjuges ho sol·licita, el tribunal pot considerar-los en conjunt als efectes de formar lots o adjudicar-los.

5. Es poden acumular les accions que un tingui contra diversos subjectes o diversos subjectes contra un sempre que es compleixin els requisits que estableixen l'article 72 i a l'apartat 1 de l'article 73.»

Cinquanta. Es modifica l'article 438, que queda redactat de la manera següent:

«Article 438. *Admissió de la demanda i contestació. Reconvenció.*

1. El secretari judicial, un cop examinada la demanda, l'ha d'admetre per decret o n'ha de donar compte al tribunal en els supòsits de l'article 404 perquè resolgui el que sigui procedent. Un cop admesa la demanda, n'ha de donar trasllat al demandat perquè la contesti per escrit en el termini de deu dies de conformitat amb el que es disposa per al judici ordinari. Si el demandat no compareix en el termini atorgat, és declarat en rebel·lia de conformitat amb l'article 496.

En els casos en què sigui possible actuar sense advocat ni procurador, així s'ha d'indicar en el decret d'admissió i s'ha de comunicar al demandat que estan a la seva disposició al jutjat uns impresos normalitzats que pot utilitzar per contestar la demanda.

2. En cap cas no s'admet la reconvenció en els judicis verbals que, segons la llei, han de finalitzar per sentència sense efectes de cosa jutjada.

En els altres judicis verbals s'admet la reconvenció sempre que no determini la improcedència del judici verbal i hi hagi connexió entre les pretensions de la reconvenció i les que són objecte de la demanda principal. Un cop admesa, la reconvenció es regeix per les normes previstes en el judici ordinari, llevat del termini per a la seva contestació, que és de deu dies.

3. El demandat pot oposar en la contestació a la demanda un crèdit compensable, i és aplicable el que disposa l'article 408. Si la quantia d'aquest crèdit és superior a la que determini que se segueixi el judici verbal, el tribunal ha de considerar no feta aquesta al·legació a la vista, i així ho ha d'advertir al demandat, perquè faci ús del seu dret davant el tribunal i pels tràmits que corresponguin.

4. El demandat, en el seu escrit de contestació, s'ha de pronunciar, necessàriament, sobre la pertinència de la celebració de la vista. Igualment, el demandant s'ha de pronunciar sobre això, en el termini de tres dies des del trasllat de l'escrit de contestació. Si cap de les parts la sol·licita i el tribunal no en considera procedent la celebració, ha de dictar sentència sense més tràmits.

En tot cas, n'hi ha prou que una de les parts ho sol·liciti perquè el secretari judicial fixi dia i hora per a la seva celebració, dins els cinc dies següents. No obstant això, en qualsevol moment posterior, previ a la celebració de la vista, qualsevol de les parts es pot apartar de la seva sol·licitud perquè considera que la discrepància afecta una qüestió o qüestions merament jurídiques. En aquest cas s'ha de donar trasllat a l'altra part pel termini de tres dies i, un cop transcorregut aquest termini, si

no s'han formulat al·legacions o no s'ha manifestat oposició, les actuacions queden concluses per dictar sentència si el tribunal així ho considera.»

Cinquanta-u. Es modifiquen la rúbrica i l'apartat 1 de l'article 440, que queden redactats de la manera següent:

«Article 440. *Citació per a la vista.*

1. Contestada la demanda i, si s'escau, la reconvençió o el crèdit compensable, o transcorreguts els terminis corresponents, el secretari judicial, quan s'hagi de celebrar una vista d'acord amb el que expressa l'article 438, ha de citar les parts amb aquesta finalitat dins els cinc dies següents. La vista ha de tenir lloc dins el termini màxim d'un mes.

En la citació s'ha de fixar el dia i hora en què s'hagi de celebrar la vista, i s'ha d'informar les parts de la possibilitat de recórrer a una negociació per intentar solucionar el conflicte, inclòs el recurs a una mediació, i en aquest cas les parts han d'indicar a la vista la seva decisió sobre això i les raons de la decisió.

En la citació s'ha de fer constar que la vista no s'ha de suspendre per inassistència del demandat i s'ha d'advertir els litigants que hi han de concórrer amb els mitjans de prova de què s'intentin valer, amb la prevenció que si no hi assisteixen i es proposa i s'admet la seva declaració, es poden considerar admesos els fets de l'interrogatori d'acord amb el que disposa l'article 304. Així mateix, s'ha de prevenir el demandant i el demandat del que disposa l'article 442 per al cas que no compareguin a la vista.

La citació també ha d'indicar a les parts que, en el termini dels cinc dies següents a la recepció de la citació, han d'indicar les persones que, pel fet de no poder-les presentar elles mateixes, han de ser citades pel secretari judicial a la vista perquè declarin en qualitat de part, testimonis o perits. Amb aquesta finalitat, han de facilitar totes les dades i les circumstàncies necessàries per portar a terme la citació. En el mateix termini de cinc dies les parts poden demanar respostes escrites a càrrec de persones jurídiques o entitats públiques, pels tràmits que estableix l'article 381.»

Cinquanta-dos. Es modifica l'article 441, que queda redactat de la manera següent:

«Article 441. *Casos especials en la tramitació inicial del judici verbal.*

1. Interposada la demanda en el cas del número 3r de l'apartat 1 de l'article 250, el secretari judicial ha de cridar els testimonis proposats pel demandant i, segons les seves declaracions, el tribunal ha de dictar interlocutòria en la qual denegui o atorgui, sense perjudici de millor dret, la possessió sol·licitada, i ha de portar a terme les actuacions que consideri conduents a aquest efecte. La interlocutòria ha de ser publicada per edictes, que s'han d'inserir en un lloc visible de la seu del tribunal, en el butlletí oficial de la província i en un dels diaris de més circulació a la mateixa província, a costa del demandant, en què insti els interessats a compareixer i reclamar mitjançant contestació a la demanda, en el termini de quaranta dies, si consideren tenir millor dret que el demandant.

Si no hi compareix ningú, es confirma el demandant en la possessió; però en cas que s'hi presentin reclamants, amb el trasllat previ dels seus escrits al demandant, el secretari judicial l'ha de citar, amb tots els compareixents, a la vista, i substanciar a partir d'aquest moment les actuacions tal com disposen els articles següents.

2. Si la demanda pretén que es resolgui judicialment, amb caràcter sumari, la suspensió d'una obra nova, el tribunal, abans fins i tot que es doni trasllat per a la contestació de la demanda, ha d'adreçar immediatament una ordre de suspensió al propietari o encarregat de l'obra, que pot oferir caució per continuar-la, així com la realització de les obres indispensables per conservar el que ja s'ha edificat. El

tribunal pot disposar que es porti a terme un reconeixement judicial, pericial o conjunt abans de la vista.

La caució es pot prestar en la forma que preveu el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 64.

3. En els casos del número 7è de l'apartat 1 de l'article 250, tan aviat com s'admeti la demanda, el tribunal ha d'adoptar les mesures sol·licitades que, segons les circumstàncies, siguin necessàries per assegurar en tot cas el compliment de la sentència que es dicti.

4. En el cas del número 10è de l'apartat 1 de l'article 250, admesa la demanda, el tribunal ha d'ordenar l'exhibició dels béns al seu posseïdor, sota advertència d'incórrer en desobediència a l'autoritat judicial, i el seu immediat embargament preventiu, que s'ha d'assegurar mitjançant dipòsit, d'acord amb el que preveu aquesta Llei. Quan, a l'empara del que disposa el número 11è de l'apartat 1 de l'article 250, s'exerceixin accions basades en l'incompliment d'un contracte d'arrendament financer, arrendament de béns mobles o contracte de venda a terminis amb reserva de domini, admesa la demanda el tribunal ha d'ordenar el dipòsit del bé el lliurament del qual es reclama. No s'exigeix caució al demandant per a l'adopció d'aquestes mesures cautelars, ni s'admet oposició del demandat a aquestes. Tampoc s'admeten sol·licituds de modificació o de substitució de les mesures per caució.

A més del que disposa el paràgraf anterior, el secretari judicial ha de citar a termini el demandat per cinc dies perquè es personi en les actuacions, per mitjà d'un procurador, per tal de contestar la demanda per alguna de les causes previstes a l'apartat 3 de l'article 444. Si el demandat deixa transcórrer el termini sense contestar la demanda, o si la fonamenta en una causa no compresa a l'apartat 3 de l'article 444, s'ha de dictar, sense més tràmits, sentència estimatòria de les pretensions de l'actor.

Quan el demandat contesti la demanda d'acord amb el que preveu el paràgraf anterior, el secretari judicial ha de citar les parts per a la vista i, si el demandat no hi assisteix sense que hi hagi una causa justa o hi assisteix, però no manté la seva oposició o la fonamenta en una causa no compresa a l'apartat 3 de l'article 444, s'ha de dictar, sense més tràmits, sentència estimatòria de les pretensions de l'actor. En aquests casos el demandat, a més, ha de ser sancionat amb una multa de fins a la cinquena part del valor de la reclamació, amb un mínim de cent vuitanta euros.

Contra la sentència que es dicti en els casos d'absència d'oposició a què es refereixen els dos paràgrafs anteriors no es pot presentar cap recurs.»

Cinquanta-tres. Es modifica l'article 442, que queda redactat de la manera següent:

«Article 442. *Inassistència de les parts a la vista.*

1. Si el demandant no assisteix a la vista i el demandat no al·lega un interès legítim en la continuació del procés perquè es dicti sentència sobre el fons, s'ha de considerar a l'acte que ha desistit de la demanda, se li han d'imposar les costes causades i se l'ha de condemnar a indemnitzar el demandat comparegut, si aquest ho sol·licita i acredita els danys i perjudicis soferts.

2. Si el demandat no hi compareix, s'ha de procedir a la celebració del judici.»

Cinquanta-quatre. Es modifica l'article 443, que queda redactat de la manera següent:

«Article 443. *Desenvolupament de la vista.*

1. Comparegudes les parts, el tribunal ha de declarar obert l'acte i ha de comprovar si subsisteix el litigi entre aquestes.

Si manifesten haver arribat a un acord o es mostren disposades a concloure'l immediatament, poden desistir del procés o sol·licitar del tribunal que homologui el

que s'ha acordat. L'acord homologat judicialment té els efectes atribuïts per la llei a la transacció judicial i es portar a efecte pels tràmits previstos per a l'execució de sentències i convenis judicialment aprovats. Aquest acord es pot impugnar per les causes i en la forma que es preveuen per a la transacció judicial.

Les parts també poden sol·licitar de comú acord la suspensió del procés de conformitat amb el que preveu l'apartat 4 de l'article 19, per sotmetre's a mediació. En aquest cas, el tribunal ha d'examinar prèviament la concurrència dels requisits de capacitat jurídica i poder de disposició de les parts o dels seus representants degudament acreditats, que assisteixin a l'acte.

Quan s'ha suspès el procés per acudir a mediació, si la mediació acaba sense acord, qualsevol de les parts pot sol·licitar que s'alci la suspensió i s'assenyali data per a la continuació de la vista. En cas que en la mediació s'hagi assolit un acord entre les parts, aquestes ho han de comunicar al tribunal perquè decreti l'arxivament del procediment, sense perjudici de sol·licitar prèviament la seva homologació judicial.

2. Si les parts no han arribat a un acord o no es mostren disposades a concloure'l immediatament, el tribunal ha de resoldre sobre les circumstàncies que puguin impedir la vàlida prossecució i terme del procés mitjançant una sentència sobre el fons d'acord amb els articles 416 i següents.

3. Si no s'han suscitat les qüestions processals a què es refereixen els apartats anteriors o si, un cop formulades, el tribunal resol la continuació de l'acte, s'ha de donar la paraula a les parts per fer aclariments i fixar els fets sobre els quals hi ha contradicció. Si no hi ha conformitat sobre els fets, s'han de proposar les proves i s'han de practicar seguidament les que resultin admeses.

La proposició de prova de les parts es pot completar d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 429.»

Cinquanta-cinc. Es modifica l'article 446, que queda redactat de la manera següent:

«Article 446. *Resolucions sobre la prova i recursos.*

Contra les resolucions del tribunal sobre admissió o inadmissió de proves només es pot interposar un recurs de reposició, que s'ha de substanciar i resoldre a l'acte, i, si es desestima, la part pot formular protesta a l'efecte de fer valer els seus drets, si s'escau, en la segona instància.»

Cinquanta-sis. Es modifica el paràgraf 1 de l'apartat 1 de l'article 447, que queda redactat de la manera següent:

«1. Practicades les proves, el tribunal pot concedir a les parts un torn de paraula per formular oralment conclusions. A continuació, s'ha de donar per acabada la vista i el tribunal ha de dictar sentència dins els deu dies següents. Se n'exceptuen els judicis verbals en què es demani el desnonament de finca urbana, en què la sentència es dicta en els cinc dies següents, i es convoca en l'acte de la vista les parts a la seu del tribunal per rebre la notificació si no estan representades per un procurador o no s'ha de fer per mitjans telemàtics, que ha de tenir lloc el dia més proper possible dins els cinc següents al de la sentència.»

Cinquanta-set. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 514, que queden redactats de la manera següent:

«1. Presentada i admesa la demanda de revisió, el secretari judicial ha de sol·licitar que es remetin al tribunal totes les actuacions del plet la sentència del qual s'impugna, i ha de citar tots els que hi hagin litigat, o els seus drethavents, perquè dins el termini de vint dies contestin a la demanda i hi exposin el que convingui al seu dret.

2. Contestada la demanda de revisió o transcorregut el termini anterior sense haver-ho fet, el secretari judicial ha de convocar les parts a una vista que s'ha de substanciar d'acord amb el que disposen els articles 440 i següents.»

Cinquanta-vuit. Es modifica el numeral 1a de l'apartat 1 de l'article 525, que queda redactat de la manera següent:

«1a Les sentències dictades en els processos sobre paternitat, maternitat, filiació, nul·litat de matrimoni, separació i divorci, capacitat i estat civil, oposició a les resolucions administratives en matèria de protecció de menors, així com sobre les mesures relatives a la restitució o retorn de menors en els supòsits de sostracció internacional i drets honorífics, llevat dels pronunciaments que regulin les obligacions i relacions patrimonials relacionades amb el que sigui objecte principal del procés.»

Cinquanta-nou. Es modifica l'article 540, que queda redactat de la manera següent:

«Article 540. *Executant i executat en casos de successió.*

1. L'execució es pot despatxar o continuar a favor de qui acrediti ser successor del que figuri com a executant en el títol executiu i davant de qui s'acrediti que és el successor de qui apareix com a executat en el títol esmentat.

2. Per acreditar la successió, als efectes del que estableix l'apartat anterior, s'han de presentar al tribunal els documents feaents en què aquella consti. Si el tribunal els considera suficients a aquests efectes perquè concorren els requisits exigits per a la seva validesa, ha de procedir, sense més tràmits, a despatxar l'execució a favor o enfront de qui resulti ser successor per raó dels documents presentats.

En cas que s'hagi despatxat ja l'execució, s'ha de notificar la successió a l'executat o executant, segons escaigui, i l'execució continua a favor o enfront de qui resulti ser successor.

3. Si la successió no consta en documents feaents o el tribunal no els considera suficients, ha de manar que el secretari judicial traslladi la petició que dedueixi l'executant o executat la successió del qual s'hagi produït, a qui consti com a executat o executant en el títol i a qui es pretén que n'és el successor, i se'ls ha de donar audiència pel termini de 15 dies. Si, un cop presentades les al·legacions o transcorregut el termini, no les han efectuat, el tribunal ha de decidir el que sigui procedent sobre la successió només als efectes del despatx o de la prossecució de l'execució.»

Seixanta. Es modifica el numeral 3r de l'apartat 3 de l'article 551, que queda redactat de la manera següent:

«3r El contingut del requeriment de pagament que s'hagi de fer al deutor, en els casos en què la llei estableixi aquest requeriment, i si aquest l'efectuen funcionaris del cos d'auxili judicial o el procurador de la part executant, si ho ha sol·licitat.»

Seixanta-u. L'article 552 queda redactat de la manera següent:

«1. Si el tribunal entén que no hi concorren els pressupòsits i els requisits legalment exigits per al despatx de l'execució, ha de dictar interlocutòria en què denegui el despatx de l'execució.

El tribunal ha d'examinar d'ofici si alguna de les clàusules incloses en un títol executiu dels esmentats a l'article 557.1 pot ser qualificada d'abusiva. Quan aprecii que alguna clàusula pot ser qualificada d'abusiva ha de donar audiència per quinze dies a les parts. Un cop escoltades les parts, ha d'acordar el que sigui procedent en el termini de cinc dies hàbils de conformitat amb el que preveu l'article 561.1.3.a

2. La interlocutòria que denegui el despatx de l'execució és directament apel·lable, i s'ha de substanciar l'apel·lació només amb el creditor. El creditor també pot intentar, a elecció seva, recurs de reposició previ al d'apel·lació.

3. Una vegada ferma la interlocutòria que denegui el despatx de l'execució, el creditor només pot fer valer els seus drets en el procés ordinari corresponent, si no hi obsta la cosa jutjada de la sentència o la resolució ferma en què s'hagi fonamentat la demanda d'execució.»

Seixanta-dos. Es modifica el numeral 3r de l'apartat 1 de l'article 559, que queda redactat de la manera següent:

«3r Nul·litat radical del despatx de l'execució pel fet que la sentència o el laude arbitral no contenen pronunciaments de condemna, el document presentat, el laude o l'acord de mediació no compleixen els requisits legals exigits perquè impliqui l'execució, o per infracció, en despatxar-se execució, del que disposa l'article 520.»

Seixanta-tres. Es modifica l'últim paràgraf de l'article 560, que queda redactat de la manera següent:

«Quan s'acordi que se celebra la vista, si no hi compareix l'executat el tribunal l'ha de considerar desistit de l'oposició i ha d'adoptar les resolucions que preveu l'article 442. Si no hi compareix l'executant, el tribunal ha de resoldre sense oir-lo sobre l'oposició a l'execució. Si hi compareixen les dues parts, la vista s'ha de desenvolupar d'acord amb el que es preveu per al judici verbal, i a continuació s'ha de dictar la resolució que escaigui d'acord amb el que disposa l'article següent.»

Seixanta-quatre. Es modifica l'apartat 1 de l'article 617, que queda redactat de la manera següent:

«1. La terceria de millor dret s'ha d'adreçar sempre enfront del creditor executant, i s'ha de substanciar per les vies del judici verbal.»

Seixanta-cinc. Es modifica l'apartat 3 de l'article 641, que queda redactat de la manera següent:

«3. La realització s'ha d'encomanar a la persona o entitat designada a la sol·licitud, sempre que reuneixi els requisits legalment exigits. A la mateixa resolució s'han de determinar les condicions en què s'ha d'efectuar la realització, de conformitat amb el que les parts hagin acordat. A falta d'acord, els béns no poden ser alienats per un preu inferior al 50 per cent del seu apreuament. Quan les característiques dels béns o la possible disminució del seu valor ho aconsellin, el secretari judicial encarregat de l'execució, amb consentiment de l'executant, pot designar com a entitat especialitzada per a la subhasta el Col·legi de Procuradors on d'acord amb el que disposa l'article 626 estiguin dipositats els béns mobles que s'hagin de realitzar.

A aquest efecte, s'han de determinar per reglament els requisits i la forma d'organització dels serveis necessaris, i s'ha de garantir la publicitat adequada de la subhasta, dels béns subhastats i del resultat de la subhasta.

No obstant el que disposen els paràgrafs anteriors, quan els béns a realitzar siguin immobles, la determinació de la persona o entitat a la qual s'hagi de confiar la realització i la de les condicions en què aquesta s'hagi d'efectuar, s'ha de fer amb una compareixença prèvia a la qual han de ser convocades les parts i els que constin en el procés que hi poden estar interessats. El secretari judicial ha de resoldre per mitjà d'un decret el que consideri procedent, a la vista de les manifestacions dels qui assisteixin a la compareixença, però no pot autoritzar que l'alienació es realitzi per un preu inferior al 70 per cent del valor que s'hagi donat a l'immoble d'acord amb el que preveu l'article 666, llevat que hi consti l'acord de les parts i de tots els interessats, hagin assistit o no a la compareixença.»

Seixanta-sis. L'article 648 queda redactat de la manera següent:

«Article 648. *Subhasta electrònica.*

La subhasta electrònica s'ha de dur a terme amb subjecció a les regles següents:

1a La subhasta té lloc al portal dependent de l'Agència Estatal Butlletí Oficial de l'Estat per a la celebració electrònica de subhastes al sistema de gestió del qual poden accedir totes les oficines judicials. Tots els intercanvis d'informació que s'hagin de produir entre les oficines judicials i el portal de subhastes s'han de fer de manera telemàtica. Cada subhasta té un número d'identificació únic.

2a La subhasta s'obre una vegada transcorregudes almenys vint-i-quatre hores des de la publicació de l'anunci al "Butlletí Oficial de l'Estat", quan s'hagi remès al portal de subhastes la informació necessària per començar-la.

3a Una vegada oberta la subhasta, els interessats es poden efectuar licitacions electròniques amb subjecció a les normes d'aquesta Llei pel que fa a tipus de subhasta, consignacions i altres regles que li siguin aplicables. En tot cas, el portal de subhastes ha d'informar durant la seva celebració de l'existència i la quantia de les licitacions.

4a Per poder participar en la subhasta electrònica, els interessats han d'estar donats d'alta com a usuaris del sistema i hi han d'accedir mitjançant mecanismes segurs d'identificació i signatura electrònics, d'acord amb el que preveu la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, de manera que en tot cas es produeixi una identificació plena dels licitadors. L'alta s'ha de fer a través del portal de subhastes utilitzant mecanismes segurs d'identificació i signatura electrònics, i ha d'incloure necessàriament totes les dades identificatives de l'interessat. Als executants se'ls ha d'identificar d'una manera que els permeti comparèixer com a postors en les subhastes provinents del procediment d'execució iniciat per ells sense necessitat de fer cap consignació.

5a L'executant, l'executat o el tercer posseïdor, si n'hi ha, poden, sota la seva responsabilitat i, en tot cas, a través de l'oficina judicial davant la qual se segueixi el procediment, enviar al portal de subhastes tota la informació de què disposin sobre el bé objecte de licitació, procedent d'informes de taxació o d'altra documentació oficial, obtinguda directament pels òrgans judicials o mitjançant notari i que segons el parer d'aquells es pugui considerar d'interès per als possibles licitadors. També ho pot fer el secretari judicial per iniciativa pròpia, si ho considera convenient.

6a Les licitacions s'han d'enviar telemàticament a través de sistemes segurs de comunicacions al portal de subhastes, que ha de retornar un avís tècnic, amb la inclusió d'un segell de temps, del moment exacte de la recepció de la postura i de la seva quantia. El postor també ha d'indicar si consent o no a la reserva a què es refereix el paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 652 i si licita en nom propi o en nom d'un tercer. Són admissibles postures per un import superior, igual o inferior a la més alta que s'hagi fet, i en els dos últims supòsits s'entén que consenten des d'aquest moment a la reserva de consignació i són tingudes en compte per al supòsit que el licitador que hagi fet la licitació igual o més alta no consignï finalment la resta del preu d'adquisició. En cas que hi hagi postures pel mateix import, es prefereix l'anterior en el temps. El portal de subhastes només publica la licitació més alta entre les efectuades fins aquest moment.»

Seixanta-set. L'article 649 queda redactat de la manera següent:

«Article 649. *Desenvolupament i acabament de la subhasta.*

1. La subhasta admet postures durant un termini de vint dies naturals des de la seva obertura. La subhasta no s'ha de tancar fins que no hagi transcorregut una hora des de la realització de l'última postura, sempre que aquesta sigui superior a la

millor efectuada fins aquest moment, encara que això comporti ampliar el termini inicial de vint dies a què es refereix aquest article per un màxim de 24 hores.

En cas que el secretari judicial tingui coneixement de la declaració de concurs del deutor, ha de suspendre mitjançant decret l'execució i ha de deixar sense efecte la subhasta, encara que aquesta ja s'hagi iniciat. Aquesta circumstància s'ha de comunicar immediatament al portal de subhastes.

2. La suspensió de la subhasta per un període superior a quinze dies comporta la devolució de les consignacions, i la situació es retrotrau al moment immediatament anterior a la publicació de l'anunci. La represa de la subhasta es produeix mitjançant una nova publicació de l'anunci com si es tractés d'una nova subhasta.

3. En la data del tancament de la subhasta i a continuació d'aquest, el portal de subhastes ha de remetre al secretari judicial informació certificada de la postura telemàtica que hagi resultat vencedora, amb el nom, els cognoms i l'adreça electrònica del licitador.

En cas que el millor licitador no completi el preu ofert, a sol·licitud del secretari judicial, el portal de subhastes li ha de remetre informació certificada sobre l'import de la licitació següent per ordre decreixent i la identitat del postor que la va efectuar, sempre que aquest hagi optat per la reserva de postura a què es refereix el paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 652.

4. Una vegada acabada la subhasta i rebuda la informació, el secretari judicial n'ha de deixar constància, i ha d'expressar el nom del millor postor i de la postura que va formular.»

Seixanta-vuit. L'apartat 1 de l'article 656 queda redactat de la manera següent:

«1. Quan l'objecte de la subhasta estigui comprès en l'àmbit d'aquesta secció, el secretari judicial responsable de l'execució ha de lliurar un manament al registrador que tingui a càrrec el registre de què es tracti perquè remeti al jutjat una certificació en la qual constin les qüestions següents:

1r La titularitat del domini i altres drets reals del bé o el dret gravat.

2n Els drets de qualsevol naturalesa que hi hagi sobre el bé registrable embargat, especialment, la relació completa de les càrregues inscrites que el gravin o, si s'escau, que estigui lliure de càrregues.

En tot cas, la certificació s'ha d'expedir en format electrònic i ha de disposar d'informació amb contingut estructurat.»

Seixanta-nou. El paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 660 queda redactat de la manera següent:

«Als efectes del que disposa aquest article, qualsevol titular registral d'un dret real, càrrega o gravamen que recaigui sobre un bé pot fer constar al registre un domicili en territori nacional en el qual vulgui ser notificat en cas d'execució. Aquesta circumstància s'ha de fer constar per nota al marge de la inscripció del dret real, la càrrega o el gravamen del qual sigui titular. També es pot fer constar una adreça electrònica als efectes de notificacions. Si s'ha assenyalat una adreça electrònica, s'entén que es consent aquest procediment per rebre notificacions, sense perjudici que aquestes es puguin efectuar de manera acumulativa i no alternativa a les personals. En aquest cas, el còmput dels terminis es fa a partir de l'endemà de la primera de les notificacions positives que s'hagin efectuat d'acord amb les normes processals o la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia. L'establiment o el canvi de domicili o adreça electrònica es pot comunicar al registre en qualsevol de les formes i amb els efectes continguts a l'apartat 2 de l'article 683 d'aquesta Llei.»

Setanta. L'article 671 queda redactat de la manera següent:

«Article 671. *Subhasta sense cap postor.*

Si a la subhasta no hi ha cap postor, el creditor pot, en el termini dels vint dies següents al tancament de la subhasta, demanar l'adjudicació del bé. Si no es tracta de la residència habitual del deutor, el creditor pot demanar l'adjudicació pel 50 per cent del valor pel qual hagi sortit a subhasta el bé o per la quantitat que se li degui per tots els conceptes. Si es tracta de la residència habitual del deutor, l'adjudicació s'ha de fer per un import igual al 70 per cent del valor pel qual hagi sortit a subhasta el bé o, si la quantitat que se li deu per tots els conceptes és inferior a aquest percentatge, pel 60 per cent. S'aplica en tot cas la regla d'imputació de pagaments continguda a l'article 654.3.

Quan el creditor, en el termini de vint dies, no faci ús d'aquesta facultat, el secretari judicial, a instància de l'executat, ha de procedir a alçar l'embargament.»

Setanta-u. Es modifica l'article 715, que queda redactat de la manera següent:

«Article 715. *Oposició del deutor.*

Si, dins del termini legal, el deutor s'oposa motivadament a la petició de l'actor, ja sigui pel que fa a les partides de danys i perjudicis com a la seva valoració en diners, s'ha de substanciar la liquidació de danys i perjudicis pels tràmits establerts per als judicis verbals, però el tribunal que va dictar l'ordre general d'execució pot, mitjançant providència, a instància de part o d'ofici, si ho considera necessari, nomenar un pèrit que dictami sobre la producció efectiva dels danys i la seva avaluació en diners, després de presentar l'escrit d'impugnació de l'oposició. En aquest cas, ha de fixar el termini perquè emeti dictamen i el lliuri al jutjat, i la vista oral no s'ha de celebrar fins passats deu dies a comptar de l'endemà del trasllat del dictamen a les parts.»

Setanta-dos. Es modifica l'article 775, que queda redactat de la manera següent:

«Article 775. *Modificació de les mesures definitives.*

1. El Ministeri Fiscal, si hi ha fills menors o incapacitats i, en tot cas, els cònjuges poden sol·licitar al tribunal que va acordar les mesures definitives la modificació de les mesures convingudes pels cònjuges o de les adoptades si no hi ha hagut acord, sempre que hagin variat substancialment les circumstàncies tingudes en compte en aprovar-les o acordar-les.

2. Aquestes peticions s'han de tramitar de conformitat amb el que disposa l'article 770. No obstant això, si la petició la fan tots dos cònjuges de comú acord o l'un amb el consentiment de l'altre i s'hi adjunta la proposta del conveni regulador, s'ha de seguir el procediment que estableix l'article 777.

3. Les parts poden sol·licitar, en la demanda o en la resposta, la modificació provisional de les mesures definitives concedides en un plet anterior. Aquesta petició s'ha de substanciar d'acord amb el que preveu l'article 773.»

Setanta-tres. Es modifica l'apartat 4 de l'article 794, que queda redactat de la manera següent:

«4. Si se suscita controvèrsia sobre la inclusió o l'exclusió de béns en l'inventari, el secretari judicial ha de fer constar en l'acta les pretensions de cadascuna de les parts sobre els referits béns i la seva fonamentació jurídica i ha de citar els interessats a una vista; la tramitació ha de continuar d'acord amb el que es preveu per al judici verbal.

La sentència que es pronunciï sobre la inclusió o l'exclusió de béns en l'inventari ha de deixar fora de perill els drets de tercers.»

Setanta-quatre. Es modifica l'apartat 4 de l'article 800, que queda redactat de la manera següent:

«4. Si els comptes són impugnats dins el termini hàbil per fer-ho, s'ha de traslladar l'escrit d'impugnació al comptedant perquè contesti d'acord amb el que estableix l'article 438. Les parts, en els seus respectius escrits d'impugnació i resposta a aquesta, poden sol·licitar la celebració d'una vista; la tramitació ha de continuar d'acord amb el que es disposa per al judici verbal.»

Setanta-cinc. Es modifica l'apartat 2 de l'article 809, que queda redactat de la manera següent:

«2. Si se suscita controvèrsia sobre la inclusió o l'exclusió d'algun concepte en l'inventari o sobre l'import de qualsevol de les partides, el secretari judicial ha de constatar a l'acta les pretensions de cadascuna de les parts sobre els béns referits i la seva fonamentació jurídica, i ha de citar els interessats a una vista; la tramitació ha de continuar d'acord amb el que es preveu per al judici verbal.

La sentència ha de resoldre sobre totes les qüestions suscitées, i aprovar l'inventari de la comunitat matrimonial, i ha de disposar el que sigui procedent sobre l'administració i la disposició dels béns comuns.»

Setanta-sis. Es modifica el paràgraf primer de l'apartat 1 i s'afegeix un nou apartat 4 a l'article 815, que queden redactats de la manera següent:

«1. Si els documents aportats amb la petició són dels que preveu l'apartat 2 de l'article 812 o constitueixen un principi de prova del dret del peticionari, confirmat pel que s'exposi a la posició, el secretari judicial ha de requerir al deutor perquè, en el termini de vint dies, pagui al peticionari, i ho acrediti davant el tribunal, o comparegui davant seu i al·legui de manera fonamentada i motivada, en un escrit d'oposició, les raons per les quals, al seu parer, no deu, en tot o en part, la quantitat reclamada. En cas contrari, n'ha de donar compte al jutge perquè resolgui el que correspongui sobre l'admissió a tràmit de la petició inicial.»

«4. Si la reclamació del deute es fonamenta en un contracte entre un empresari o professional i un consumidor o usuari, el secretari judicial, abans d'efectuar el requeriment, n'ha de donar compte al jutge perquè pugui apreciar el possible caràcter abusiu de tota clàusula que constitueixi el fonament de la petició o que hagi determinat la quantitat exigible.

El jutge ha d'examinar d'ofici si alguna de les clàusules que constitueix el fonament de la petició o que ha determinat la quantitat exigible pot ser qualificada d'abusiva. Quan apreciï que alguna clàusula pot ser qualificada així, ha de donar audiència per cinc dies a les parts. Oïdes aquestes, ha de resoldre el que sigui procedent mitjançant una interlocutòria dins dels cinc dies següents. Per a aquest tràmit no és preceptiva la intervenció d'un advocat ni d'un procurador.

En cas que apreciï el caràcter abusiu d'alguna de les clàusules contractuals, la interlocutòria que es dicti ha de determinar les conseqüències d'aquesta consideració, i ha d'acordar la improcedència de la pretensió o bé la continuació del procediment sense aplicar les considerades abusives.

Si el tribunal no aprecia l'existència de clàusules abusives, ho ha de declarar així i el secretari judicial ha de procedir a requerir el deutor en els termes que preveu l'apartat 1.

La interlocutòria que es dicti és apel·lable directament en tot cas.»

Setanta-set. Es modifica l'apartat 1 de l'article 816, que queda redactat de la manera següent:

«1. Si el deutor no atén el requeriment de pagament o no compareix, el secretari judicial ha de dictar un decret en què doni per acabat el procés monitori i

ha de donar trasllat al creditor perquè insti el despatx d'execució; per a això n'hi ha prou amb la mera sol·licitud, sense necessitat que transcorri el termini de vint dies que preveu l'article 548 d'aquesta Llei.»

Setanta-vuit. Es modifica l'apartat 2 de l'article 818, que queda redactat de la manera següent:

«2. Quan la quantia de la pretensió no excedeixi la pròpia del judici verbal, el secretari judicial ha de dictar un decret en què es doni per acabat el procés monitori i s'acordi seguir la tramitació d'acord amb el que es preveu per a aquest tipus de judici, i ha de donar trasllat de l'oposició a l'actor, el qual la pot impugnar per escrit en el termini de deu dies. Les parts, en els seus respectius escrits d'oposició i d'impugnació d'aquesta, poden sol·licitar la celebració d'una vista, seguint els tràmits que preveuen els articles 438 i següents.

Quan l'import de la reclamació excedeixi la quantitat esmentada, si el peticionari no interposa la demanda corresponent dins del termini d'un mes des del trasllat de l'escrit d'oposició, el secretari judicial ha de dictar un decret que sobresegui les actuacions i condemni en costes el creditor. Si presenta la demanda, en el decret que posa fi al procés monitori ha d'acordar donar trasllat de la demanda al demandat d'acord amb el que preveuen els articles 404 i següents, llevat que no sigui procedent la seva admissió; en aquest cas, ha d'acordar donar-ne compte al jutge perquè resolgui el que correspongui.»

Setanta-nou. Es modifica l'article 826, que queda redactat de la manera següent:

«Article 826. *Substanciació de l'oposició canviària.*

Presentat pel deutor l'escrit d'oposició, el secretari judicial n'ha de donar trasllat al creditor perquè l'impugni per escrit en el termini de deu dies. Les parts, en els seus respectius escrits d'oposició i d'impugnació d'aquesta, poden sol·licitar la celebració d'una vista, seguint els tràmits que preveuen els articles 438 i següents per al judici verbal.

Si no se sol·licita la vista o si el tribunal no considera procedent que se celebri, es resol sense més tràmits l'oposició.

Quan s'acordi la celebració d'una vista, si no compareix el deutor, el tribunal ha de considerar que ha desistit de l'oposició i ha d'adoptar les resolucions que preveu l'article anterior. Si no compareix el creditor, el tribunal ha de resoldre sense oir-lo sobre l'oposició.»

Disposició addicional primera. *Utilització de mitjans telemàtics.*

1. A partir de l'1 de gener de 2016, tots els professionals de la justícia i òrgans i oficines judicials i fiscals que encara no ho facin estan obligats a utilitzar els sistemes telemàtics existents a l'Administració de justícia per presentar escrits i documents i dur a terme actes de comunicació processal, respecte dels procediments que s'iniciïn a partir d'aquesta data, en els termes dels articles 6.3 i 8 de la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia.

Per garantir l'efectivitat d'aquesta disposició, les administracions amb competència en matèria d'Administració de justícia han de dotar, anteriorment a la data esmentada, dels mitjans electrònics adequats les oficines judicials i fiscals que tinguin funcions de registre, en els termes que estableix l'article 30 de la Llei 18/2011.

2. Les aplicacions i els sistemes tecnològics que les administracions competents destinin al servei dels òrgans i les oficines judicials i fiscals han de disposar dels instruments i mitjans indispensables per reconèixer, ordenar, tractar, estructurar i identificar els escrits, documents i, en general, totes les comunicacions presentades pels professionals de la justícia i els ciutadans, de conformitat amb les especificacions tècniques

que el comitè tècnic estatal de l'Administració de justícia electrònica, amb audiència prèvia de les administracions competents en l'àmbit de l'Administració de justícia i amb l'informe previ del Consell General del Poder Judicial, determini per raó de l'evolució tecnològica.

3. Els col·legis de procuradors han d'habilitar els mitjans necessaris i han de col·laborar amb l'Administració de justícia per garantir la recepció per mitjans telemàtics de les notificacions i altres actes de comunicació, i el trasllat de còpies d'escrius i documents, per part de tots els seus professionals en qualsevol part del territori nacional, independentment del col·legi de procuradors d'adscripció al qual pertanyin.

A aquests efectes, el Consell General o el superior corresponent ha de posar a disposició de les oficines judicials i de les administracions amb competència en matèria d'Administració de justícia els protocols i els sistemes d'interconnexió que permetin l'accés necessari per mitjans electrònics al registre de professionals col·legiats exercents que preveu l'article 10 de la Llei 10/1974, de 13 de febrer, sobre col·legis professionals, i ha de garantir que aquest registre inclogui les seves dades professionals, com ara número de col·legiat, domicili professional, número de telèfon, de fax, adreça de correu electrònic i qualsevol altra que permeti identificar de manera unívoca el col·legiat.

En aquests casos, els òrgans judicials han d'enviar els actes de comunicació a través del col·legi professional radicat en l'àmbit territorial en què es trobin l'òrgan o l'oficina notificadors.

Disposició addicional segona. *Trasllats de còpies d'escrius i documents entre procuradors.*

L'obligació d'efectuar el trasllat de còpies d'escrius i documents quan hi intervinguin procuradors és igualment exigible, en els termes que preveuen els articles 276 i següents de la Llei d'enjudiciament civil, en els ordres jurisdiccionals penal, contenciós administratiu i laboral.

Disposició transitòria primera. *Judicis verbals i altres processos.*

Els processos de judici verbal i els altres que es vegin afectats i que estiguin en tràmit en entrar en vigor aquesta Llei s'han de continuar substanciant, fins que no recaigui una resolució definitiva, de conformitat amb la legislació processal anterior.

Disposició transitòria segona. *Processos monitoris i execució de laudes arbitrals.*

1. Les modificacions de l'article 815 i de l'apartat 1 del 552, últim paràgraf, són aplicables als processos monitoris i d'execució que s'iniciïn després d'entrar en vigor aquesta Llei.

2. El secretari judicial ha de suspendre els procediments monitoris que estiguin en tramitació en entrar en vigor aquesta Llei quan la petició inicial es fonamenti en un contracte entre un empresari o professional i un consumidor o usuari. En aquest cas, n'ha de donar compte immediatament al jutge, el qual, si aprecia que alguna de les clàusules que constitueix el fonament de la petició o que ha determinat la quantitat exigible pot ser qualificada d'abusiva, ha de donar audiència per cinc dies a les parts i resoldre el que sigui procedent mitjançant una interlocutòria dins dels cinc dies següents. Si el jutge no aprecia l'existència de clàusules abusives, així ho ha de declarar, i el secretari judicial ha de procedir a alçar la suspensió acordada i a ordenar la continuació del procediment.

3. Si es tracta d'execucions de laudes arbitrals que es fonamenten en un contracte entre un empresari o professional i un consumidor o usuari que no estan arxivades definitivament, cal seguir el procediment que descriu l'apartat anterior a fi d'apreciar si alguna de les seves clàusules es pot qualificar d'abusiva.

Disposició transitòria tercera. *Noves funcions atribuïdes als procuradors.*

Els actes processals de comunicació i la realització de tasques d'auxili i col·laboració dels processos que estiguin en tràmit en entrar en vigor aquesta Llei els ha de continuar

portant a terme l'oficina judicial, llevat que la part sol·liciti expressament que els efectuï el seu procurador.

Disposició transitòria quarta. *Presentació d'escrius i documents i realització d'actes de comunicació per mitjans telemàtics.*

1. Transitòriament, fins a l'1 de gener de 2018, en relació amb els actes de comunicació al Ministeri Fiscal, el termini que estableix l'article 151.2 és de deu dies naturals.

2. Transitòriament, fins a l'1 de gener de 2016, els procuradors i altres professionals de justícia que no puguin presentar ni rebre escrits ni documents i actes de comunicació tal com descriu la disposició addicional primera, poden seguir fent-ho a la seu del tribunal o al servei comú de recepció organitzat pel col·legi de procuradors. El col·legi de procuradors radicat en l'àmbit territorial en el qual es trobin l'òrgan o l'oficina notificadors assumeix l'obligació de remetre les comunicacions, notificacions i, si s'escau, documentació que les acompanyi al procurador que estigui col·legiat fora de l'àmbit territorial esmentat. Quan es tracti d'expedients administratius o interlocutòries processals, el secretari judicial pot acordar, en atenció a les seves característiques o per concórrer causa justificada, que es consultin a la seu del tribunal o que les parts els retirin directament d'aquesta.

3. D'altra banda, fins a l'1 de gener de 2017, els interessats que no siguin professionals de la justícia i no estiguin representats per un procurador no poden optar ni ser obligats a presentar o rebre escrits i documents o actes de comunicació per mitjans telemàtics en els termes de l'article 273. Transitòriament i fins aquesta data, s'han de seguir efectuant els actes esmentats pels altres mitjans que regula la llei.

4. Fins aquesta mateixa data, en què es posi en funcionament l'arxivament d'apoderaments «apud acta», l'acreditació del poder de representació s'ha d'efectuar per mitjà del poder notarial o de l'apoderament «apud acta».

Disposició transitòria cinquena. *Règim de prescripció aplicable a les relacions ja existents.*

El temps de prescripció de les accions personals que no tinguin assenyalat un terme especial de prescripció, nascudes abans de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, es regeix pel que disposa l'article 1939 del Codi civil.

Disposició transitòria sisena. *Sol·licituds de justícia gratuïta en tramitació.*

Les sol·licituds de justícia gratuïta presentades amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'han de seguir tramitant i s'han de resoldre d'acord amb la normativa anterior.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions que s'oposin al que estableix aquesta Llei.

Disposició final primera. *Modificació del Codi civil en matèria de prescripció.*

Es modifica l'article 1964 del Codi civil, que queda redactat de la manera següent:

«Article 1964.

1. L'acció hipotecària prescriu al cap de vint anys.
2. Les accions personals que no tinguin un termini especial prescriuen al cap de cinc anys des que es pugui exigir el compliment de l'obligació. En les obligacions continuades de fer o no fer, el termini comença cada vegada que s'incompleixin.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre la propietat horitzontal.*

Es modifica l'apartat 2 de l'article 13 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre la propietat horitzontal, que queda redactat de la manera següent:

«2. El president ha de ser nomenat entre els propietaris mitjançant elecció o, subsidiàriament, mitjançant torn rotatori o sorteig. El nomenament és obligatori, si bé el propietari designat pot sol·licitar el seu relleu al jutge dins del mes següent al seu accés al càrrec, amb indicació de les raons per a això. El jutge, a través del procediment que estableix l'article 17.7.a, ha de resoldre de ple el que sigui procedent, i en la mateixa resolució ha de designar el propietari que ha de substituir, si s'escau, el president en el càrrec fins que es procedeixi a una nova designació en el termini que determini la resolució judicial.

Igualment es pot acudir al jutge quan, per qualsevol causa, sigui impossible per a la junta designar un president de la comunitat.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta.*

La Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, queda modificada de la manera següent:

U. Es modifica l'article 1, que queda redactat de la manera següent:

«Article 1. *Objecte de la Llei.*

Aquesta Llei té per objecte determinar el contingut i l'abast del dret a l'assistència jurídica gratuïta a què es refereix l'article 119 de la Constitució i regular el procediment per al seu reconeixement i efectivitat.

Les disposicions d'aquesta Llei són aplicables de manera general en tot tipus de processos judicials, inclosos els recursos d'empara constitucional, la via administrativa prèvia quan així ho estableixi la legislació específica, així com l'assessorament previ al procés que preveu l'apartat 1 de l'article 6.»

Dos. Es modifica la lletra g) i s'afegeix una lletra i) a l'article 2, que queden redactades de la manera següent:

«g) Independentment de l'existència de recursos per litigar, es reconeix el dret d'assistència jurídica gratuïta, que s'ha de prestar immediatament, a les víctimes de violència de gènere, de terrorisme i de tràfic d'éssers humans en els processos que tinguin vinculació, derivin o siguin conseqüència de la seva condició de víctimes, així com als menors d'edat i les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental quan siguin víctimes de situacions d'abús o maltractament.

Aquest dret també correspon als drethavents en cas de mort de la víctima, sempre que no siguin partícips en els fets.

Als efectes de la concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima s'adquireix quan es formuli una denúncia o querrela, o s'iniciï un procediment penal, per algun dels delictes a què es refereix aquesta lletra, i s'ha de mantenir mentre continuï en vigor el procediment penal o quan, una vegada finalitzat, s'hagi dictat sentència condemnatòria. El benefici de justícia gratuïta es perd després de la ferma de la sentència absolutòria, o del sobreseïment definitiu o provisional per manca d'acreditació dels fets delictius, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquest moment.

En els diferents processos que es puguin iniciar com a conseqüència de la condició de víctima dels delictes a què es refereix aquesta lletra i, en especial, en els de violència de gènere, ha de ser el mateix advocat el qui assisteixi la víctima, sempre que amb això se'n garanteixi degudament el dret de defensa.»

«i) Independentment de si hi ha recursos per litigar, es reconeix el dret d'assistència jurídica gratuïta a les associacions que tinguin com a finalitat la promoció i defensa dels drets de les víctimes del terrorisme, assenyalades a la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.»

Tres. Es modifiquen la lletra c) de l'apartat 1 i els apartats 2 i 3 de l'article 3, que queden redactats de la manera següent:

«c) El triple de l'indicador esmentat, quan es tracti d'unitats familiars integrades per quatre o més membres o que tinguin reconeguda la seva condició de família nombrosa d'acord amb la normativa vigent.»

«2. Per determinar el concepte d'unitat familiar en les seves diverses modalitats, s'aplica el que estableix la Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques, i s'equiparen als cònjuges no separats legalment les parelles de fet constituïdes de conformitat amb els requisits que els siguin exigibles.

3. Els mitjans econòmics s'han de valorar individualment quan el sol·licitant acrediti l'existència d'interessos familiars contraposats en el litigi per al qual se sol·licita l'assistència.»

Quatre. Es modifiquen els apartats 1, 2 i 10 de l'article 6, que queden redactats de la manera següent:

«1. Assessorament i orientació gratuïts previs al procés als qui pretenguin reclamar la tutela judicial dels seus drets i interessos, així com informació sobre la possibilitat de recórrer a la mediació o altres mitjans extrajudicials de solució de conflictes, en els casos no prohibits expressament per la llei, quan tinguin per objecte evitar el conflicte processal o analitzar la viabilitat de la pretensió.

Quan es tracti de víctimes de violència de gènere, de terrorisme i de tràfic d'éssers humans, així com de menors d'edat i les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental, en els termes que estableix la lletra g) de l'article 2, l'assistència jurídica gratuïta comprèn assessorament i orientació gratuïts en el moment immediatament previ a la interposició de la denúncia o querella.

2. Assistència d'advocat al detingut, pres o imputat que no ho hagi designat, per a qualsevol diligència policial que no sigui conseqüència d'un procediment penal en curs o en la seva primera compareixença davant un òrgan jurisdiccional, o quan aquesta es porti a terme per mitjà d'auxili judicial i el detingut, pres o imputat no hagi designat un advocat al lloc on es presti. L'assistència lletrada esmentada també és aplicable a la persona reclamada i detinguda com a conseqüència d'una ordre de detenció europea que no hagi designat un advocat.

No cal que el detingut, pres o imputat acrediti prèviament no tenir recursos, sense perjudici que si no se li reconeix amb posterioritat el dret a l'assistència jurídica gratuïta hagi d'abonar a l'advocat els honoraris meritats per la seva intervenció.»

«10. Els drets aranzelaris a què es refereixen els apartats 8 i 9 no es perceben quan l'interessat acrediti ingressos per sota de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples.»

Cinc. Es modifica l'apartat 3 de l'article 7, que queda redactat de la manera següent:

«3. Quan la competència per al coneixement dels recursos a què es refereix l'apartat anterior correspongui a un òrgan judicial que tingui la seu en una localitat diferent, el secretari judicial, una vegada rebudes les interlocutòries judicials, ha de requerir als col·legis respectius la designació d'un advocat i, si s'escau, d'un procurador d'ofici exercents en la seu jurisdiccional esmentada.»

Sis. Es modifica el paràgraf primer i s'afegeix un paràgraf segon a l'article 8, que queden redactats de la manera següent:

«No es reconeix el dret a l'assistència jurídica gratuïta ni a prestacions diferents de les sol·licitades a l'actor una vegada presentada la demanda, o al demandat una vegada formulada la seva contestació, llevat que en la seva sol·licitud acrediti davant la comissió d'assistència jurídica gratuïta que les circumstàncies i condicions necessàries per obtenir el dret esmentat van sobrevenir amb posterioritat a la demanda o contestació, respectivament. El reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta per circumstàncies sobrevingudes no té caràcter retroactiu.

No és procedent sol·licitar el dret quan el procés ja hagi finalitzat mitjançant una resolució ferma, llevat que es refereixi a la seva execució.»

Set. Es modifica l'article 10, que queda redactat de la manera següent:

«Article 10. *Composició de les comissions d'assistència jurídica gratuïta.*

1. La Comissió Central d'Assistència Jurídica Gratuïta està composta pels degans del Col·legi d'Advocats i del Col·legi de Procuradors de Madrid, o l'advocat o procurador que aquests designin, un advocat de l'Estat i un funcionari del Ministeri de Justícia pertanyent a cossos o escales del subgrup A1. La Comissió ha de ser presidida semestralment per cadascun dels seus membres, a excepció del funcionari del Ministeri de Justícia, el qual actua com a secretari.

2. Les comissions d'assistència jurídica gratuïta dependents de les comunitats autònomes han d'estar integrades pel degà del col·legi d'advocats i el del col·legi de procuradors, o l'advocat o el procurador que aquests designin, i per dos membres que designin les administracions públiques de les quals depenen. L'òrgan competent de la comunitat autònoma determina quins dels seus integrants han d'exercir la presidència i la secretaria.

3. En les comissions d'assistència jurídica gratuïta dependents de l'Administració General de l'Estat, els membres que corresponen a l'Administració pública són un advocat de l'Estat i un funcionari, que ha d'actuar com a secretari, pertanyent a cossos o escales del subgrup A1, amb destinació en la gerència territorial del Ministeri de Justícia corresponent o, si no n'hi ha, un funcionari dels cossos o escales esmentats que presti els seus serveis en la delegació o subdelegació del Govern del territori de què es tracti.

A les províncies on hi hagi més d'un col·legi d'advocats o de procuradors, el representant d'aquestes corporacions a la Comissió l'han de designar de comú acord els degans d'aquells.

Quan el volum d'affers o altres circumstàncies justificades ho aconsellin, es poden crear delegacions de la Comissió Provincial d'Assistència Jurídica Gratuïta, amb la composició i l'àmbit d'actuació que es determinin reglamentàriament i garantint, en tot cas, l'homogeneïtat de criteris per reconèixer el dret a l'assistència jurídica gratuïta.»

Vuit. Es modifiquen els apartats 2 i 5 i s'afegeix un nou apartat 6 a l'article 12, que queden redactats de la manera següent:

«2. El reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, que pot comprendre totes o algunes de les prestacions que preveu l'article 6, l'han d'instar els sol·licitants davant el col·legi d'advocats del lloc en què estigui el jutjat o tribunal que hagi de conèixer del procés principal per al qual se sol·licita, o davant el jutjat del seu domicili. En aquest últim cas, l'òrgan judicial ha de donar trasllat de la petició al col·legi d'advocats competent territorialment.

La sol·licitud es pot presentar per qualsevol mitjà, inclosos els que preveu la normativa d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics.»

«5. Si s'acredita que els ingressos i havers patrimonials d'algun dels sol·licitants que hagin de litigar sota una sola defensa o representació superen els llindars que preveu l'apartat 1 de l'article 3 però no arriben al quíntuple de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples, la comissió d'assistència jurídica gratuïta pot determinar quines de les prestacions que estableix l'article 6 s'han d'atorgar als sol·licitants.

6. Quan el cost de les prestacions reconegudes l'hagin de sufragar diversos litigants, l'aportació del sistema d'assistència jurídica gratuïta es limita a la part proporcional que correspongui a les parts a les quals s'hagi reconegut el dret.»

Nou. Es modifica l'article 13, que queda redactat de la manera següent:

«Article 13. *Requisits de la sol·licitud.*

A la sol·licitud s'hi ha d'indicar de manera expressa les prestacions per a les quals se sol·licita el reconeixement del dret, que poden ser totes o algunes de les que preveu l'article 6, i cal fer-hi constar, acompanyant els documents d'acreditació que es determinin reglamentàriament, les dades que permetin apreciar la situació econòmica i patrimonial de l'interessat i dels integrants de la seva unitat familiar, les seves circumstàncies personals i familiars, la pretensió que es vol fer valer i la part o parts contràries en el litigi, si n'hi ha.

En la presentació de la sol·licitud s'ha d'informar el sol·licitant de la facultat atribuïda a la comissió d'assistència jurídica gratuïta per a la consulta de les dades a què es refereix l'article 17, tant del sol·licitant com, si s'escau, del seu cònjuge o parella de fet, i tots els afectats han de prestar el seu consentiment en la sol·licitud.

Si el sol·licitant del dret no està casat o el seu matrimoni s'ha dissolt o estigui separat legalment, ha de confirmar, mitjançant declaració jurada, que no té parella de fet.»

Deu. Es modifica l'article 16, que queda redactat de la manera següent:

«Article 16. *Suspensió del curs del procés.*

1. La sol·licitud de reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta no suspèn el curs del procés o expedient administratiu.

No obstant això, a fi d'evitar que el transcurs dels terminis pugui provocar la preclusió d'un tràmit o la indefensió de qualsevol de les parts, el secretari judicial o l'òrgan administratiu, d'ofici o a petició d'aquestes, pot decretar la suspensió fins que es produeixi la decisió sobre el reconeixement o la denegació del dret a litigar gratuïtament, o la designació provisional d'advocat i procurador si la seva intervenció és preceptiva o requerida en interès de la justícia, sempre que la sol·licitud del dret s'hagi formulat en els terminis establerts a les lleis processals o administratives. Aquesta suspensió afecta també el termini d'esmena a què es refereix l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.

2. Quan la sol·licitud del reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta es presenti abans d'iniciar el procés i l'acció pugui resultar perjudicada pel transcurs dels terminis de prescripció o caducitat, aquestes queden interrompudes o suspeses, respectivament, fins a la designació provisional d'un advocat i, si és preceptiu, d'un procurador del torn d'ofici que exerceixin l'acció en nom del sol·licitant; si no és possible efectuar aquests nomenaments, fins que no recaigui una resolució definitiva en via administrativa en què es reconegui o denegui el dret.

El còmput del termini de prescripció es reprèn des de la notificació al sol·licitant de la designació provisional d'advocat per part del col·legi d'advocats o, si s'escau, des de la notificació del reconeixement o la denegació del dret per part de la

comissió d'assistència jurídica gratuïta i, en tot cas, en el termini de dos mesos des de la presentació de la sol·licitud.

En el supòsit que aquesta petició s'hagi denegat, sigui clarament abusiva i únicament estigui preordenada a dilatar els terminis, l'òrgan judicial que conegui de la causa pot computar els terminis en els estrictes termes previstos legalment, amb totes les conseqüències que d'això es derivi.»

Onze. Es modifica l'article 17, que queda redactat de la manera següent:

«Article 17. *Comprovació de dades, resolució i notificació.*

1. Per verificar l'exactitud i la realitat de les dades econòmiques i, en especial, de la informació relativa a les rendes i al patrimoni declarats pel sol·licitant del dret a l'assistència jurídica gratuïta, incloent, si s'escau, les del seu cònjuge o parella de fet, la comissió ha d'efectuar les comprovacions i sol·licitar telemàticament tota la informació que consideri necessàries. Aquesta informació es pot sol·licitar, en particular, a l'Administració tributària corresponent, al cadastre, a la Seguretat Social i als registres de la propietat i mercantils o a qualssevol altres registres que tinguin informació relacionada amb els indicis a què es refereix l'article 3, i s'ha de remetre per mitjans telemàtics. L'Administració tributària i la Seguretat Social han de facilitar la informació necessària en el marc del que estableixi la seva normativa específica.

La comissió també pot oir la part o parts contràries en el plet o contra les quals es pretengui exercir l'acció, quan siguin conegudes i es consideri que poden aportar dades per conèixer la situació econòmica real del sol·licitant.

2. La comissió, una vegada efectuades les comprovacions anteriors, ha de dictar una resolució, en el termini màxim de trenta dies, comptats a partir de la recepció de l'expedient per part de la comissió, en què es reconegui o denegui el dret a l'assistència jurídica gratuïta i es determinin quines de les prestacions són aplicables a la sol·licitud. Si transcorre el termini esmentat sense que la comissió hagi resolt expressament la sol·licitud, queden ratificades les decisions que hagin pogut adoptar prèviament els col·legis d'advocats o de procuradors, sense perjudici de l'obligació de resoldre de l'òrgan esmentat de conformitat amb el que disposa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

La resolució s'ha de notificar en el termini comú de tres dies al sol·licitant, al col·legi d'advocats i, si s'escau, al col·legi de procuradors, així com a les parts interessades, i s'ha de comunicar a l'òrgan administratiu o al jutjat o tribunal que estigui coneixent del procés o, si aquest no s'ha iniciat, al jutge degà de la localitat.

Les comunicacions i notificacions que preveu aquest article s'han d'efectuar preferentment per mitjans electrònics i, en tot cas, quan aquelles tinguin lloc entre administracions públiques, òrgans judicials, professionals de la justícia, col·legis professionals i la comissió.

Si el col·legi d'advocats no ha dictat cap resolució, el silenci de la comissió és positiu. A petició de l'interessat, l'òrgan administratiu, si s'escau, o el jutge o tribunal que conegui del procés o, si la sol·licitud es fa amb anterioritat a la iniciació d'aquest, el jutge degà competent ha de procedir a declarar el dret i a requerir als col·legis professionals la designació provisional d'advocat i procurador, si s'escau. Això sense perjudici del que resulti de les eventuais impugnacions contra tal estimació presumpta.»

Dotze. Es modifica el paràgraf primer de l'article 18, que queda redactat de la manera següent:

«El reconeixement del dret s'ha d'adequar a les prestacions sol·licitades. Implica la confirmació de les designacions d'advocat i de procurador, si s'escau, efectuades provisionalment pels col·legis professionals.»

Tretze. Es modifica l'article 19, que queda redactat de la manera següent:

«Article 19. *Revocació del dret.*

1. La declaració errònia, el falsejament o l'ocultació de dades per part dels sol·licitants d'assistència jurídica gratuïta que hagin estat determinants per al reconeixement del dret donen lloc, en tot cas, amb audiència prèvia de l'interessat, a la seva revocació per part de la comissió d'assistència jurídica gratuïta, mitjançant una resolució motivada, que, a aquests efectes, té potestats de revisió d'ofici.

La revocació que preveu el paràgraf anterior comporta l'obligació del pagament de tots els honoraris o drets meritats pels professionals intervinents des de la concessió del dret, així com de la quantitat equivalent al cost de les altres prestacions obtingudes per raó de la concessió esmentada, sense perjudici de les responsabilitats d'un altre ordre que, si s'escau, corresponguin.

2. Si l'òrgan judicial que coneix de la pretensió exercida pel beneficiari de l'assistència jurídica gratuïta aprecia abús de dret, temeritat, mala fe o frau de llei en el seu exercici, en la resolució que posi fi al procés ha de declarar l'existència d'aquest, revocar el dret de justícia gratuïta i condemnar-lo a abonar les despeses i costos processals meritades a la seva instància, en els termes de l'apartat anterior. S'ha d'informar d'aquesta revocació la comissió d'assistència jurídica gratuïta corresponent a fi que per mitjà de l'administració pública competent s'obtingui el reemborsament, si s'escau per la via de constrenyiment, de totes les prestacions que s'hagin obtingut com a conseqüència del reconeixement del seu dret a litigar gratuïtament.»

Catorze. Es modifica l'article 20, que queda redactat de la manera següent:

«Article 20. *Impugnació de la resolució.*

1. Els qui siguin titulars d'un dret o d'un interès legítim poden impugnar les resolucions que, de manera definitiva, reconeixin, revoquin o deneguin el dret a l'assistència jurídica gratuïta.

Aquesta impugnació, per a la qual no és preceptiva la intervenció d'un advocat, s'ha de fer per escrit i de manera motivada, en el termini de deu dies des de la notificació de la resolució o des que hagi estat coneguda per qualsevol dels legitimats per interposar-la, davant el secretari de la comissió d'assistència jurídica gratuïta. Aquest ha de remetre l'escrit d'impugnació, juntament amb l'expedient corresponent a la resolució impugnada i una certificació d'aquesta, al jutjat o tribunal competent o al jutge degà per al seu repartiment, si el procediment no s'ha iniciat.

2. Rebut l'escrit d'impugnació i els documents i la certificació a què al·ludeix el paràgraf anterior, el secretari judicial ha de requerir les parts i l'advocat de l'Estat o el lletrat de la comunitat autònoma corresponent, quan d'aquesta depengui la comissió d'assistència jurídica gratuïta, perquè en el termini de cinc dies presentin per escrit les al·legacions i proves que considerin oportunes.

El jutge o tribunal pot acordar mitjançant providència, d'ofici o a instància de part, la celebració d'una compareixença si la impugnació no es pot resoldre amb els documents i proves aportats. El secretari judicial ha de fixar dia i hora perquè tingui lloc dins dels deu dies següents.

3. Rebudes les al·legacions o finalitzada la compareixença, si s'escau, el jutge o tribunal ha de resoldre sense més tràmits mitjançant una interlocutòria en el termini de cinc dies, en què mantingui o revoqui la resolució impugnada, amb imposició d'una sanció pecuniària de 30 a 300 euros a qui hagi promogut la impugnació de manera temerària o amb abús de dret.

Contra la interlocutòria dictada pel jutge o el tribunal no es pot interposar cap recurs.»

Quinze. Es modifica l'article 21, que queda redactat de la manera següent:

«Article 21. *Requeriment de designació d'advocat i procurador.*

Si, de conformitat amb la legislació processal o administrativa, l'òrgan judicial que estigui coneixent del procés o l'òrgan administratiu que tramiti l'expedient considera que, per les circumstàncies o la urgència del cas, cal assegurar de manera immediata els drets de defensa i representació de les parts, i alguna d'elles manifesta no tenir recursos econòmics sempre que això sigui exigible per obtenir el dret d'assistència jurídica gratuïta, ha de dictar una resolució motivada en què es requereixi als col·legis professionals el nomenament provisional d'advocat i procurador, quan les designacions no s'hagin efectuat amb anterioritat.

El secretari judicial o l'òrgan administratiu ha de comunicar aquesta resolució pel mitjà més ràpid possible als col·legis d'advocats i de procuradors, i a continuació s'ha de tramitar la sol·licitud segons el que preveuen els articles precedents.»

Setze. Es modifica l'article 24, que queda redactat de la manera següent:

«Article 24. *Distribució per torns.*

Els col·legis professionals han d'establir sistemes de distribució objectiva i equitativa dels diferents torns i mitjans per a la designació dels professionals d'ofici. Aquests sistemes han de ser públics per a tots els col·legiats i poden ser consultats pels sol·licitants d'assistència jurídica gratuïta.

Els col·legis d'advocats, excepte aquells en què per la reduïda dimensió de l'activitat no calgui, han de disposar d'un torn de guàrdia permanent per a la prestació del servei d'assistència lletrada al detingut i un altre per a la prestació dels serveis d'assessorament previ i d'assistència lletrada per a les víctimes de violència de gènere, terrorisme, tràfic d'éssers humans i de menors d'edat i persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental que siguin víctimes de situacions d'abús o maltractament.»

Disset. Es modifica l'article 25, que queda redactat de la manera següent:

«Article 25. *Formació i especialització.*

El Ministeri de Justícia, de manera coordinada amb les comunitats autònomes competents, amb l'informe previ dels consells generals de l'advocacia i dels procuradors dels tribunals d'Espanya, ha d'establir els requisits generals mínims de formació i especialització necessaris per prestar els serveis d'assistència jurídica gratuïta, per tal d'assegurar un nivell de qualitat i de competència professional que garanteixi el dret constitucional a la defensa. Aquests requisits són de compliment obligat per a tots els col·legis professionals.»

Divuit. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 36, que queden redactats de la manera següent:

«1. Si a la resolució que posa fi al procés hi ha un pronunciament sobre costes a favor de qui va obtenir el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta o de qui el tingui reconegut legalment, la part contrària ha d'abonar les costes causades en la defensa i representació d'aquella.

2. Si a la resolució que posa fi al procés es condemna a costes qui hagi obtingut el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta o qui el tingui reconegut legalment, aquest està obligat a pagar les causades en defensa seva i les de la part contrària, si dins dels tres anys següents a la terminació del procés arriba a millor fortuna, i mentrestant queda interrompuda la prescripció de l'article 1.967 del Codi civil. Es presumeix que ha arribat a millor fortuna quan els seus ingressos i recursos econòmics per tots els conceptes superin el doble del mòdul que preveu

l'article 3, o si s'han alterat substancialment les circumstàncies i condicions tingudes en compte per reconèixer el dret d'acord amb la present Llei. Correspon a la comissió declarar si el beneficiari ha arribat a millor fortuna de conformitat amb el que disposa l'article 19, i la resolució que dicti es pot impugnar tal com preveu l'article 20.»

Dinou. Es modifica el paràgraf primer de l'article 37, que queda redactat de la manera següent:

«Les administracions públiques competents han de subvencionar amb càrrec a les seves dotacions pressupostàries la implantació i prestació dels serveis d'assistència jurídica gratuïta per part dels col·legis d'advocats i de procuradors.»

Vint. Es modifica el paràgraf primer de l'article 38, que queda redactat de la manera següent:

«Cal establir reglamentàriament el sistema a través del qual s'ha de subvencionar, amb càrrec a les dotacions pressupostàries de les administracions públiques competents, el cost que generi per als consells generals i col·legis professionals d'advocats i procuradors el funcionament operatiu dels serveis d'assistència jurídica gratuïta, de les unitats encarregades de l'assessorament i l'orientació previs al procés als ciutadans, i de la qualificació provisional de les pretensions sol·licitades.»

Vint-i-u. Es modifica l'apartat 1 de la disposició addicional primera, que queda redactat de la manera següent:

«1. El capítol I, els articles 9, 10.1, 12 i 16 a 21 del capítol II, els articles 27 a 29 i 31 a 36 del capítol IV, el capítol VII, les disposicions addicionals tercera, quarta i cinquena, la disposició derogatòria i la disposició final primera bis es dicten a l'empara de les competències que a l'Estat atribueix l'article 149.1.3.a, 5a i 6a de la Constitució espanyola, sobre relacions internacionals, Administració de justícia i legislació processal, respectivament.»

Vint-i-dos. S'introdueix una disposició addicional segona bis, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional segona bis. *Composició de les comissions d'assistència jurídica gratuïta en casos excepcionals.*

Excepcionalment, quan necessitats del servei ho requereixin, el funcionari que actuï com a secretari en les comissions d'assistència jurídica gratuïta dependents de l'Administració General de l'Estat pot ser substituït per un empleat públic pertanyent al subgrup professional A1 amb destinació en la gerència territorial del Ministeri de Justícia corresponent o, si no n'hi ha, en la delegació o subdelegació del Govern del territori de què es tracti.»

Vint-i-tres. S'introdueix una disposició final primera bis, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició final primera bis.

Aquesta Llei conté les normes d'incorporació al dret espanyol de les disposicions de la Directiva 2003/8/CE del Consell, de 27 de gener de 2003, destinada a millorar l'accés a la justícia en els litigis transfronterers mitjançant l'establiment de regles mínimes comunes relatives a la justícia gratuïta per als litigis esmentats.»

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.*

S'introdueix un nou apartat 3 a l'article 23 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, que queda redactat de la manera següent:

«3. Poden, no obstant això, comparèixer per si mateixos els funcionaris públics en defensa dels seus drets estatutaris, quan es refereixin a qüestions de personal que no impliquin la separació d'empleats públics inamovibles.»

Disposició final cinquena. *Modificació de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 11 de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge, que queda redactat de la manera següent:

«1. El conveni arbitral obliga les parts a complir el que s'ha estipulat i impedeix als tribunals conèixer de les controvèrsies sotmeses a arbitratge, sempre que la part a qui interessi ho invoqui mitjançant declinatòria.

El termini per proposar la declinatòria ha de ser dins dels deu primers dies del termini per respondre a la demanda.»

Disposició final sisena. *Modificació de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 20 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, que queda redactat de la manera següent:

«1. Les víctimes de violència de gènere tenen dret a rebre assessorament jurídic gratuït en el moment immediatament previ a la interposició de la denúncia, i a la defensa i representació gratuïtes per part d'un advocat i procurador en tots els processos i procediments administratius que tinguin causa directa o indirecta en la violència patida. En aquests supòsits, una mateixa direcció lletrada ha d'assumir la defensa de la víctima, sempre que amb això es garanteixi degudament el seu dret de defensa. Aquest dret correspon també als drethavents en cas de mort de la víctima, sempre que no siguin participants en els fets. En tot cas, s'ha de garantir la defensa jurídica, gratuïta i especialitzada de manera immediata a totes les víctimes de violència de gènere que ho sol·licitin.»

Disposició final setena. *Modificació de la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia.*

La Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia, queda modificada en els termes següents:

U. Es modifica l'apartat 1 de l'article 26, que queda redactat de la manera següent:

«1. L'expedient judicial electrònic és el conjunt de dades, documents, tràmits i actuacions electròniques, així com de gravacions audiovisuals corresponents a un procediment judicial, sigui quin sigui el tipus d'informació que contingui i el format en el qual s'hagin generat.»

Dos. S'introdueix un nou article 32 bis, que queda redactat de la manera següent:

«Article 32 bis. *Arxius electrònics d'apoderaments «apud acta».*

1. Així mateix, les oficines judicials amb funcions de registre han de disposar d'un arxiu electrònic d'apoderaments en el qual s'han d'inscriure els apoderaments

«apud acta» atorgats presencialment o electrònicament per qui tingui la condició d'interessat en un procediment judicial a favor de representant, per actuar en el seu nom davant l'Administració de justícia.

Això no impedeix que hi hagi arxius electrònics d'apoderaments «apud acta» en cada oficina judicial per a la realització dels tràmits específics en cada una.

2. Els arxius electrònics d'apoderaments «apud acta» han de ser plenament interoperables entre si, de manera que se'n garanteixi la compatibilitat informàtica i interconnexió, així com la transmissió telemàtica de les sol·licituds, els escrits i les comunicacions que es registrin en els seus arxius corresponents.

Els arxius electrònics d'apoderaments «apud acta» han de permetre comprovar vàlidament la representació que tenen els qui actuïn davant l'Administració de justícia en nom d'un tercer.

3. Els assentaments que s'efectuïn als arxius electrònics d'apoderaments «apud acta» han de contenir, almenys, la informació següent:

- a) Nom i cognoms o raó social, número de document nacional d'identitat, d'identificació fiscal o de document equivalent del poderdant.
- b) Nom i cognoms o raó social, número de document nacional d'identitat, d'identificació fiscal o de document equivalent de l'apoderat.
- c) Data d'inscripció.
- d) Tipus de poder segons les facultats que atorgui.

4. Els apoderaments «apud acta» que s'inscriguin en els arxius electrònics d'apoderaments «apud acta» han de correspondre a alguna de les tipologies següents:

- a) Un poder general perquè l'apoderat pugui actuar en nom del poderdant en qualsevol actuació judicial.
- b) Un poder perquè l'apoderat pugui actuar en nom del poderdant únicament en determinades classes de procediments.
- c) Un poder especial perquè l'apoderat pugui actuar en nom del poderdant en un procediment concret.

5. El poder inscripció en què la part atorgui la seva representació a l'apoderat s'ha de conferir per compareixença «apud acta».

L'apoderament «apud acta» s'ha d'atorgar mitjançant compareixença electrònica en la seu electrònica judicial corresponent fent ús dels sistemes de signatura electrònica que preveu aquesta Llei, o bé mitjançant compareixença personal davant el secretari judicial de qualsevol oficina judicial.

6. Els apoderaments inscrits en l'arxiu tenen una validesa determinada màxima de cinc anys a comptar de la data d'inscripció. En tot cas, en qualsevol moment abans de la finalització del termini esmentat, el poderdant pot revocar o prorrogar el poder. Les pròrrogues atorgades pel poderdant en l'apoderament tenen una validesa determinada màxima de cinc anys a comptar de la data d'inscripció.

7. Les sol·licituds de revocació, pròrroga o denúncia d'aquest es poden dirigir a qualsevol arxiu, circumstància que ha de quedar inscrita en l'arxiu davant el qual tingui efectes el poder, i tenen efecte des de la data en què es produeixi la inscripció esmentada.»

Tres. Es modifica l'apartat 1 de l'article 33, que queda redactat de la manera següent:

«1. Els ciutadans han de poder elegir en tot moment la manera de comunicar-se amb l'Administració de justícia, sigui o no per mitjans electrònics.

Així mateix, es pot establir legalment o reglamentàriament l'obligatorietat de comunicar-se amb ella utilitzant només mitjans electrònics quan es tracti de persones jurídiques o col·lectius de persones físiques que per raó de la seva capacitat econòmica o tècnica, dedicació professional o altres motius acreditats tinguin garantit l'accés i la disponibilitat dels mitjans tecnològics necessaris.»

Quatre. S'introdueix un nou apartat 3 a l'article 40, que queda redactat de la manera següent:

«3. L'apoderament també es pot acreditar mitjançant la certificació de la seva inscripció a l'arxiu electrònic d'apoderaments «apud acta» de les oficines judicials.»

Cinc. Es modifica l'apartat 1 de l'article 43, que queda redactat de la manera següent:

«1. L'incompliment del deure d'ús de les tecnologies, en els termes que estableix aquesta Llei, per part d'un professional de la justícia en la seva primera comunicació amb un òrgan judicial es pot solucionar. A aquests efectes, l'òrgan judicial ha de concedir un termini màxim de cinc dies amb advertència que totes les seves actuacions davant aquest òrgan, en aquest o en qualsevol altre procés, així com davant qualsevol altre òrgan del mateix partit judicial, s'han d'efectuar utilitzant mitjans electrònics i de conformitat amb aquesta Llei.»

Disposició final vuitena. *Modificació de la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.*

Es modifica l'article 48 de la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme, que queda redactat de la manera següent:

«Article 48. *Dret a l'assistència jurídica gratuïta.*

1. Les víctimes del terrorisme a què es refereix l'article 4.1 i 2 tenen dret a l'assistència jurídica gratuïta en tots els processos judicials i procediments administratius que tinguin causa directa o indirecta en la situació que provoca la condició esmentada, independentment dels seus recursos econòmics, en els termes que estableix a la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta. En aquests supòsits, una mateixa direcció lletrada ha d'assumir la defensa de la víctima. Aquest dret també el tenen les persones a què es refereix l'article 4 en cas de mort de la víctima.

2. En tot cas, es garanteix l'assistència jurídica gratuïta de manera immediata a totes les víctimes del terrorisme que ho sol·licitin. El dret de justícia gratuïta es perd si amb posterioritat no se'ls reconeix la condició de víctima o si es dicta una sentència absolutòria ferma o arxivament ferm, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquest moment.»

Disposició final novena. *Modificació de la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.*

Es modifica el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses, que queda redactat de la manera següent:

«En cas que no s'adjunti el justificant esmentat per no haver-se efectuat el seu pagament o per haver-se omès la seva aportació, o quan la liquidació efectuada sigui errònia, el secretari judicial ha de requerir el subjecte passiu perquè l'aporti o corregeixi la liquidació en el termini de deu dies, i no s'ha de donar curs a l'escrit fins que no s'hagi solucionat aquesta omissió. L'absència d'esmena de tal deficiència o de correcció de la liquidació, després del requeriment del secretari judicial a què es refereix el precepte, dóna lloc a la preclusió de l'acte processal i a la consegüent continuació o finalització del procediment, segons que correspongui.»

Disposició final desena. *Títol competencial.*

1. L'article únic d'aquesta Llei i les disposicions finals quarta i setena es dicten a l'empara del que disposa l'article 149.1.6.a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació processal.

2. Les disposicions finals primera i segona es dicten a l'empara del que disposa l'article 149.1.8.a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació civil.

3. En relació amb la disposició final tercera, les reformes dels articles 1, 2, 3, 6, 8, 10.1, 12, 16, 17, 19, 20, 21 i 36 i la disposició final primera bis de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, es dicten a l'empara de les competències que a l'Estat atribueix l'article 149.1.5.a i 6a de la Constitució espanyola, sobre Administració de justícia i legislació processal, respectivament. Les reformes dels articles 10.2, 10.3, 13 i 24 i la disposició final segona bis són aplicables en defecte de normativa específica de les comunitats autònomes que hagin assumit l'exercici efectiu de les competències en matèria de provisió de mitjans per a l'Administració de justícia.

4. La disposició addicional primera i les disposicions finals cinquena, sisena, vuitena i novena es dicten a l'empara de les competències exclusives de l'Estat en matèria de legislació mercantil, processal i civil i Administració de justícia que estableix l'article 149.1.6.a, 8a i 5a de la Constitució.

Disposició final onzena. *Modificacions i desplegaments normatius.*

1. El Govern ha de portar a terme les modificacions i els desplegaments normatius que siguin necessaris per executar aquesta Llei.

2. El Govern, en el termini d'un any a comptar de la publicació d'aquesta Llei al «Butlletí Oficial de l'Estat», ha de remetre a les Corts Generals, perquè l'aprovi, el projecte de llei que reguli la capacitació professional exigida als graduats socials per actuar en els procediments laborals i de Seguretat Social de conformitat amb la Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social, i que determini, entre altres aspectes, el títol exigible, la formació especialitzada i l'avaluació que s'ha d'efectuar.

A aquest efecte i amb l'objecte d'elaborar, en el mateix termini d'un any, un estudi sobre els desplegaments normatius necessaris per adaptar el marc legal que possibiliti, si s'escau, l'accés dels graduats socials al sistema de representació tècnica gratuïta, s'ha de constituir en el termini de tres mesos una comissió mixta formada pel mateix nombre de representants del Consell General de l'Advocacia i del Consell General de Graduats Socials, de la qual han de formar part els experts, en igual nombre, que designi el Ministeri de Justícia.

Disposició final dotzena. *Entrada en vigor.*

1. Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de publicar-se al «Butlletí Oficial de l'Estat».

2. No obstant això, les previsions relatives a l'obligatorietat de tots els professionals de la justícia i òrgans i oficines judicials i fiscals, que encara no ho facin, d'utilitzar els sistemes telemàtics existents a l'Administració de justícia per presentar escrits i documents i dur a terme actes de comunicació processal en els termes de la llei processal i de la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, entren en vigor l'1 de gener de 2016, respecte dels procediments que s'iniciïn a partir d'aquesta data.

D'altra banda, les previsions relatives a l'arxiu electrònic d'apoderaments «apud acta» i a l'ús per part dels interessats que no siguin professionals de la justícia dels sistemes telemàtics existents a l'Administració de justícia per presentar escrits i documents i dur a terme actes de comunicació processal en els termes indicats anteriorment entren en vigor l'1 de gener de 2017.

3. Les modificacions dels articles 648, 649, 656, 660 i 671 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, entren en vigor el 15 d'octubre de 2015.

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 5 d'octubre de 2015.

FELIPE R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY